

Vedrana Kosec: *Približevanje*. 2025, akvarel

Teklo je leto 2025

Zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Ljubljana, januar 2026

Teklo je leto 2025

Zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

Urednica: Dušana Findeisen

Oblikovanje in lektoriranje: Alijana Šantej

Slika na naslovnici: Vedrana Kosec: *Približevanje*. 2025, akvarel
Razstava *Narava v sliki*, mentorica akad. slik. Nives Palmić,
maj-december 2025, dvorana SUTŽO, Poljanska cesta 6

Izdala: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
združenje za izobraževanje in družbeno vključenost

Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana

Zanjo: Ana Krajnc

Tisk: Copy&print shop, Ljubljana

Naklada: 7 izvodov

Gradijo identiteto kraja in čas modrosti

Teklo je leto 2025. V tej letni publikaciji pregledamo pomembnejše dejavnosti in dogodke slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje širom Slovenije. Zakaj? Zato, da bi posamezne univerze in tudi druge z njimi povezane krajevne organizacije v opisu našle navdih, da bi tudi same snovale in izvedle podobne dogodke in morda v svojem kraju uvedle podobne dejavnosti.

Ko sem nedavno ob njeni tridesetletnici obiskala UTŽO Ilirska Bistrica, me je obisk utrdil v prepričanju, da je pomembno, da je dejavnost strukturirana, stalna, da se ponavlja. Sleherni mesec se bistriški študenti pod vodstvom mentorice odpravijo z avtobusom v Slovensko gledališče v Trstu. Tista ura, ki jo preživijo na vožnji, doda dogodku veliko; je gradnik skupnosti. Podobno strukturiranih in povezovalnih dejavnosti je na 52-tih slovenskih univerzah veliko. O njih poročamo v tej publikaciji. Študenti potujejo z vlakom ali drugače in odkrivajo slovenske in tuje kraje. Posvečajo se kulturnemu in izobraževalnemu turizmu. Kulturni turizem je odvisen od lokalnih virov, predvsem pa od mentalnega in kulturnega kapitala tistih, ki potujejo. Da se oba plemenitita z izobraževanjem, raziskovanjem, delovanjem, je razumljivo. Univerze, ki izdajajo knjige, zbornike, klešejo spomenike, organizirajo prireditve ali sodelujejo na njih, gradijo identiteto kraja, zaradi katere je kraj prepoznaven in vreden obiska.

Teklo je leto 2025 poroča o dogodkih, prireditvah, razstavah, konferencah, dejavnostih, projektih, raziskovalnih spoznanjih, političnih odločitvah in dilemah, ki govorijo bodisi o izobraževanju, bodisi o umetnosti ali širše o kulturi, bodisi o starejših in njihovih vprašanjih na lokalni, državni, evropski, tudi svetovni ravni. Poroča tudi o vključenosti Slovenske univerze v našete dejavnosti na posameznih ravneh.

Teklo je leto 2025 nas opozarja na velike, hitre in predvsem hkratne družbene spremembe, ki se tičejo prav vseh. Navaja nas na soočanje z njimi (podnebne razmere, prekomerno porabništvo, umetna inteligenca, ogrožena demokracija in družbena pravičnost) in iskanje rešitev.

Teklo je leto 2025 nastavlja zrcalo mislecem in umetnikom ter strokovnjakom vseh vrst, ki nas učijo o življenju in starosti. Poroča o vrednih književnih delih in filmih, oblikuje mnenja, bralce pa postavlja na tir kritičnega, na dejstvih slonečega mišljenja. Slednje nedvomno potrebujemo, da bo naš čas lahko čas modrosti!

Dušana Findeisen

Le sužnji ne smejo izreči svojih misli
Evripid

Vaši predlogi in sodelovanje so dragoceni

Ljubljana, januar 2025

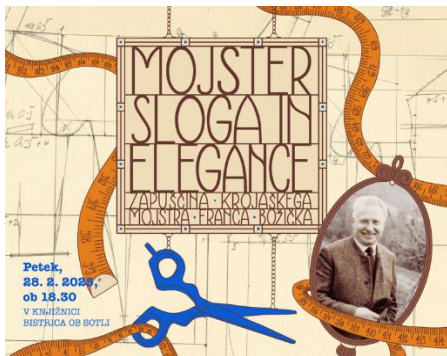
Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje so predlagale svoje predstavnike v programski odbor, ki bo skrbel za izbor vprašanj, tem in predlogov za obogatitev e-novic in periodične publikacije Mentor in znanje. Skrb odbora bo usmerjena tudi v navduševanje potencialnih avtorjev prispevkov. Prejeli smo zanimive predloge, da bomo lahko skupaj naredili ožji izbor za obravnavo vsebin v tem letu. Največ vprašanj je, pričakovano, v povezavi s skupinsko dinamiko, nespoštovanjem načel zavezanosti poslanstvu UTŽO, obvladovanje generacijskih razlik med starejšimi in nekoliko mlajšimi študenti, načini vodenja majhnih ali večjih študijskih skupin, telo v izobraževanju starejših odraslih, znanje za zdravo staranje.

Kaj pravkar počno v Društvu Dvig - UTŽO Log-Dragomer?

Dragomer, februar-marec 2025

Eno temeljnih načel Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je, da z znanjem in spretnostmi izstopamo v javnost, da s kulturo in umetnostjoboljšamo življenje v svojem lokalnem okolju. V Društvu Dvig so to načelo razumeli na več načinov. Med drugim izdajajo *Pogovore z občani*. V prihajajoči številki se bodo posvetili tistim, ki so si skozi življenje nabrali največ modrosti, denimo ing. Leopoldu Blazniku, »človeku s plazu«, ki se je rodil v Sevnici. Pogovarjali smo se z njim o tem, kako se človek počuti pri 91-tih, o tem, kaj je v njegovih očeh ljubezen, kako sta z ženo postala Dragomerčana, pa tudi o njegovi mami in očetu, o obrtniško in podjetniško spretnih Sevnčanih, kulturnem življenju v njihovem že zgodaj industrializiranem kraju. V štirih urah pogovora so privršali na plano mnogi spomini. Ing. Blaznik je s svojo ekipo v Iskri avtomatiki "zagrešil" še danes iskano Miniramo, prenosni črno beli televizor, ki nas je spremljal na počitnice in še kam ... Naši mentorji in mentorice, študenti in študentke, ali preprosto krajanji in krajanke v visoki starosti so dragocen in cenjen vir za razumevanje krajevine identitete, minulosti in sedanjosti. So tudi vir znanja za prihodnost.

Mojster sloga in elegance

Bistrica ob Sotli, 28. februar 2025

Člani UTŽO Bistrica ob Sotli so pripravili razstavo »Mojster sloga in elegance«, ki predstavlja zapuščino domačina, krojaškega mojstra Franca Božička. Franc Božiček je s krojaško obrtjo kot z aktivno vlogo v lokalni skupnosti veliko prispeval k razvoju svojega kraja Bistrica ob Sotli. V svojo obrt je vpeljeval sodobne modne trende, njegova oblačila so postala sinonim za vrhunsko kakovost. S spremljanjem modnih novosti in izjemno ročno spretnostjo je bil poznan zunaj lokalnih meja, naročila za njegove izdelke so prihajala tudi iz urbanih centrov. Izjemna je bila tudi njegova vloga v lokalnih društvih. Razstavo je pospremila izdaja istoimenske publikacije, ki sta jo s prispevkom dopolnili red. prof. dr. sc. Jelka Geršak in zgodovinarica Lucija Zorenč, v njej so zbrani tudi osebni spomini. (Vir: Irena Černelč)

Marten Van Cleve: Portret srednjeveške prostitutke

Z več znanja k oblikovanju stališč do prenove ljubljanske tržnice

Ljubljana, januar-februar 2025

Urbanistične in druge spremembe v mestu so predmet preučevanja študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* (mentorica Meta Kutin). Namen izobraževanja starejših je ustvarjanje osebnih stališč na temelju pridobljenega znanja in ker se v Ljubljani že dolgo bije bitka mnenj glede preureditve tržnice, so tržnice postale predmet preučevanja te študijske skupine. Ker so tržnice pomembne za ustvarjanje ekonomskega bogastva in oživljanje mesta, jih velja dobro razporediti v mestnem prostoru. Njihov nastanek je zaslediti že v Mezopotamiji, zlata doba tržnic pa se pričenja v 15. stoletju. V njihovi bližini ali kar v nadstropju nad pokrito tržnico je bila običajno mestna uprava, saj je tako trgovanje dobro nadzorovala in je učinkovito pobirala davščine. Tržnice so bile sprva pregledne, pokrite, v obmorskih mestih pa se je trgovanje nemalokrat odvijalo v zračni loži, ponekod je še danes tako. Trgovanje je v srednjem veku potekalo pod arkadami (v izogib nesnagi iz zraka). Tržnice pa so običajno del trga, na katerem se odvijajo tudi druge »zanimive« javne dejavnosti (usmrtitve, prireditve, tudi športne). Nemalokrat so tja postavljali celo tribune za boljši razgled na dogajanje. V 19. stoletju je

A vibrant, stylized illustration of a parrot, possibly a macaw, perched on a dark brown branch. The parrot has a head with red and white feathers, a yellow and red breast, and blue and red wings and tail. It is surrounded by a dense background of green leaves and blue flowers, creating a lush, tropical atmosphere.

Razstava Pointilistični utrip utripa barvito

Ljubljana, februar-maj 2025

[illegible]

Študijski krožki za ustvarjalno pisanje UTŽO Ljubljana (mentorica Neli Filipič) so dve študijski leti sodelovali s Slovenskim etnografskim muzejem pri nastajanju razstave »Človek in čas: od ponedeljka do večnosti«. Prispevali so svoja besedila o času, miselne utrinke v kratki prozi in

poeziji. Izbor njihovih besedil lahko obiskovalci preberejo na razstavi, del svojega živahnega ustvarjanja pa so ustvarjalke in ustvarjalci predstavili na literarnem dogodku v Slovenskem etnografskem muzeju.

Enajsta šola v knjigarni doslej in v prihodnje

André Malraux, teoretik umetnosti in pisec v slovenščino prevedene *Kraljeve poti*, verjame, da morata biti znanje in umetnost povsod tam, kjer so ljudje. Ob poznavanju te misli smo pred več kot desetimi leti nekatere svoje dogodke odprli zunaj zidov UTŽO in tako je nastala *Enajsta šola v knjigarni* - tudi v spomin na Enajsto šolo pod mostom iz naših osnovnošolskih časov. Vsak prvi torek v mesecu ob enajsti uri v Mladinski knjigi tečejo naša predavanja in nastopi. V prvih mesecih tega leta smo vas vabili na naslednje dogodke, o katerih lahko berete dalje na povezavah:

Judita Krivec Dragan: [Podoba v filmu, film o podobi. Likovna umetnost in film.](#)

[Ko misel prebudi besedo ... predstavitev literarnega ustvarjanja študijskih krožkov za ustvarjalno pisanje](#)

Dr. Ajda Pretnar Žagar: [Spoznamo svet umetne inteligence](#)

Prihajajoči dogodek v aprilu je zasnovala Alenka Gabriela Ščuka. Tema? [Tekstil in trajnost](#)

Come together ali srečanje Združenja DANET je bilo tokrat posvečeno ženskam Ulm, spletno okolje, 9. marec 2025

Udeležila se ga je dr. Dušana Findeisen s predavanjem *Ženske niso nepopolni moški*. »Hvala bogu, Janez, da si z nami, da smo ljudje«, je priljubljena ženska šala v Sloveniji. Ste že kdaj slišali ta ali podoben rek v drugih evropskih jezikih in kulturah?, je Dušana vprašala navzoče. Ste kdaj pomislili, kaj se skriva za takšnimi samoponiževalnimi humornimi stavki? Ste že kdaj slišali za delo Zore Janžekovič ali Émilie du Châtelet? Ste kdaj širše razmišljali o težko pridobljenih pravicah žensk, ki jih je treba braniti, zlasti v kriznih časih? V Evropi ženske seveda niso nevidne, toda ali so dovolj vidne ali vidne na pravi način, če so tiste z javnim imenom pogosto okleščene na podobo in ceno svojih torbic, čevljev in oblačil? Ste kdaj pomislili, da je bolje, da je jezik, ki ga uporabljamo, spolno nevtralen, da jezik vpliva tudi na ženske in njihove družbene odnose? To so bila zgolj nekatera izhodišča za razpravo na srečanju.

Vincent van Gogh: Potret dr. Gacheta

Starejši in zdravstvo, to je zdaj vprašanje

10. februar 2025, spletno okolje

Potekalo je predavanje po Zoom-u in nato razprava pri IFA (International Federation on Ageing) na temo *Starejši in zdravstvo*. Predavateljica dr. Paola Rochon trdi, da živimo v

obdobju, ko v zahodni civilizaciji institucije propadajo. Pojavljati so se začele z nastankom industrijske družbe, zato ob prehodu v informacijsko družbo ne ustrezajo več, in zato propadajo. To se pozna tudi v javnih zdravstvenih sistemih držav zahodne civilizacije. Čeprav je predavateljica kanadska zdravnica, se je mestoma zdelo, da govori (tudi) o naših problemih. Nove razmere v zdravstvu so vse številnejše starejše porinile na obrobje. Ker vsi hočejo čim večji dobiček, se vedno bolj uveljavlja načelo »stroškovne učinkovitosti« (ang. cost effective), glede dobička pa se vsi raje zanašajo na zaposlene mlajše kot na priletne paciente. Izločevanje iz potrebnih zdravstvenih posegov in zdravljenja se za starejše prične že po 60. ali 65. letu. Njim se sicer pripisuje največ bolezni, istočasno pa se jih odločno izloča iz zdravljenja. Farmacevtska industrija starejše spremeni v dobre potrošnike in radodarno jim deli množico tablet, naj pomagajo ali ne. Dobiček raste. Nova tehnologija nam ponuja raznolik in sodoben, osebni način zdravljenja. Vseživljenjsko izobraževanje ni več le učenje za poklic, ampak zato, da nas usposobi, da sami poiščemo individualne poti zdravljenja. V Evropi npr. najdemo specializirane centre za radiokirurgijo, kjer vas operira robot, obstajajo specializirani centri za zdravljenje slinavke itd. Sami moramo iskati informacije in načrtovati, kje bomo poiskali pravo pomoč. Vseživljenjsko izobraževanje nas pripravlja tudi za osebno sodelovanje pri zdravljenju ter nasploh za vse življenjske vloge (life long, but life deep, slov. vseživljenjsko in poglobljeno v življenje). Vir: prof. dr. Ana Krajnc

Evropski ekonomsko socialni odbor in dvajset načel Evropskega stebra socialnih pravic Ljubljana, 17. marec 2025

Na povabilo Neže Repanšek, slovenske članice odbora, smo odgovarjali na vprašanja, ki so jih navzoči namenili izbranim slovenskima nevladnima organizacijama starih in mladih. Razmišljali smo, v kolikšni meri se naše delo odziva na te pravice, o tem, koliko smo povezani med seboj in z odločevalci za doseganje političnih ciljev, kakšne so naše možnosti podajanja in so-oblikovanja predlogov za blaginjo starejših in njihovo vključenost v družbo.

Louis Huvey: Lekcija branja. 1908, jedkanica

V knjigah so našli zatočišče Pariz, januar 2025

800.000 jih je, dedkov in babic, upokojencev, starejših, ki verjamejo v zgodnje preprečevanje funkcionalne nepismenosti in v to, da je branje močno družbeno zdravilo. Organizacija *Lire et faire lire* (slov. Brati in navajati na branje) jih združuje v skupnost, izdaja vodnike po berilih. Kaj reči vnukom, zatopljenim v zaslon prenosnega telefona, ki povedo, da branje sovražijo? Jim povedati, da nimajo prav, da ... Nikakor! Podajte se s telefonom v roki tja, kamor jih vodi

pot in namenite jim čas za pogovor o tem, kaj berejo. Druga pot so vplivneži, ki pristanejo na to, da bodo spodbujali branje. Branje je širna planjava, kajti ne obstaja le ena pot branja, le en način ... Kdor bere, mora imeti besedilo rad. Se spominjate svoje prve knjige? Kaj vam je dala? Za povrh, nekateri starši puščajo knjige v stranišču. To je (kajpak!) majhna zvijača. Nazadnje otrok dolgo ni iz stranišča, kajti v knjigah so našli zatočišče.

Jasne misli UTŽO

Zakaj so starejši običajno bolj zadovoljni s socialnimi odnosi kot mladi?

Večinoma so ljudje na stara leta bolj zadovoljni s svojimi socialnimi odnosi kot v mladosti. Ti se namreč s staranjemboljšajo. Starejši vstopajo v tiste odnose, kjer so lahko v pozitivnih razmerjih z drugimi. V teh odnosih je tudi konfliktnih situacij manj. Še več, na starejše se mnogi odzivajo prijazneje in bolj odpuščajoče kot na mlade. Socialni krog starejših je razumljivo ožji, saj so morda ovdovali, nekateri prijatelji so že umrli in mnogi v starosti živijo sami. Morda ob tem dejstvu predvidevamo, da bodo starejši osamljeni in nezadovoljni s svojim socialnim življenjem, a temu ni tako! Njihov socialni krog se resda skrči, a delež zaupnih in zaupljivih odnosov ni manjši, kot je bil v njihovih srednjih letih. Starejši so tudi deležni opore okolja. V mladih letih si ljudje nabirajo znanje in odnose za prihodnost. V starosti pa je čas, ki jim preostane, krajši, zato živijo tu in danes. Ohranijo najbolj nagrajujoče odnose, druge spet opustijo. V imenu dolgotrajnosti nekaterih odnosov pa so pripravljeni tudi marsikaj oprostiti. Starejši ob nekaterih situacijah zamahnejo z roko ali pa se iz njih zlagoma in tiho izpletejo tako, da pustijo stvar prostost. (Vir: [Gloria Luong](#)¹, [Susan T Charles](#)², [Karen L Fingerman](#)³ Better With Age: Social Relationships Across Adulthood)

Večina v starosti boluje od 20 do 40 let

Življenjska obdobja se delijo, smo že nemalokrat poudarili. Še nedavno so se starejši/stari delili le na mlade stare in stare stare in starost naj bi se pričela pri 65-ih, v popoklicnem obdobju. Zdaj pa ima tudi starost svoja obdobja. Deli se na etape: 60-75 let imajo mladi stari; začetek starosti (prva stopnica starosti) traja od 75-90 let, ljudi te starosti pa imenujejo stare. Pozna starost se prične pri 90-ih. Takrat se uvrstimo med stare v visoki starosti ali zelo stare; ko dosežemo to starost, smo dolgoživi in navadno v nekdanjem četrtem življenjskem obdobju ali obdobju delne odvisnosti. Pa vendar takšna delitev po novih starostnih obdobjih ne pove kaj dosti. Več bi zvedeli o ljudeh, ustreznejše bi bile politike starosti in staranja, če bi poznali njihov status. So moški ali ženske, živijo v mestu ali na deželi, v partnerskem odnosu ali sami, imajo brate in sestre, živijo skupaj z mladimi, v domu starejših, so zaposleni ali ne? So prostovoljci? Kako so živeli doslej? Imajo morda kronične starostne bolezni, kot so diabetes melitus, artritis, demenca, nevrodegenerativne bolezni ... onkološka obolenja, srčno žilna obolenja? Dolgoživost ima tudi svoje temne plati, saj večina v starosti boluje od 20 do 40 let.

Nazadnje je vse zgolj prav? Kako (ne) razumeti Donalda Trumpa in druge?

Voditeljem mnogi zamerijo sovražen odnos do državljanov. Mnogi voditelji se kažejo močni, kadar odločajo o šibkih, in šibki, ko so z močnimi. To velja tudi za zdajšnjega ameriškega predsednika, ki ga psihologi označujejo kot psihopata (avtoritarnost, odsotnost empatije, nezmožnost slišati in sprejeti, kar ni v njegovem referenčnem okviru, nagnjenost k laganju). Vsekakor pa ima Trump vsaj dve internalizirani zapovedi: »Bodi hiter« (tako kot Peter Veliki, ki je dejal »Tu bo mesto« in na tisoče delavcev je umrlo ob izgradnji Sankt Peterburga na

močvirnih tleh) in »bodi močan«. Kadar ni v skladu z njima, doživlja muke. Ne more zapustiti svojega lažnega jaza (očetovo izmišljotino o Donaldovi moči, trdnosti, nepopustljivi vztrajnosti, bistrini, nezmotljivih odločitvah itd.), ker bi se soočil z nevzdržno praznino, če bi le za trenutek prenehal govoriti o svoji in zgolj svoji veličini (tudi Hitler je nekoč dejal, da so ljudje lahko srečni, da ga imajo!). Vse, kar Trump naredi, je v njegovih očeh prav, kajti pod očetovim vplivom se ni naučil razlikovati med tem, kar je prav in kar je napak. Da ne zmore trohice empatije, pa je tudi razumljivo, saj ga v otroštvu ni nihče zrcalil. Nihče se bojda ni odzival na njegova čustva ali misli, zrcaljenje pa je nujno za razvoj empatije. (Iz razprave v študijskem krožku Medsebojni odnosi).

V 98. letu Ančka Gošnik Godec odhaja od nas, nam pa zapušča topla občutja ob svojem nemajhnem opusu, ilustracijah Muze Copatarice, Zlate ptice, Tri botre lisičice in številnih drugih. Znova si jih ogledjte: <https://centerilustracije.si/ilustrator/ancka-gosnik-godec>

Prebrali smo *Krošnja z neznanimi sadeži* Mladinska knjiga, 2024

Helena Koder, avtorica dela *Krošnja z neznanimi sadeži*, premišljuje in piše izjemno občutljivo. Natančno izoblikuje misli, da bi sebi utrla pot v globino doživljanja in razumevanja umetnosti in življenja. Enajst esejev, revijalno objavljenih v zadnjih desetih letih, je zdaj zbranih na enem mestu kot navdihujoče pričevanje o tem, da je življenje, vsem končnostim navkljub, lahko neskončno zanimivo in polno smisla.

Napovedujemo, vabimo

Enajsta šola v knjigarni: [Tekstil in trajnost](#). Predavanje Alenke Gabriele Ščuka
Torek, 1. april 2025, ob 11. uri, Mladinska knjiga, Slovenska cesta 29, Ljubljana, dvorana
Toneta Pavčka

Letni posvet mreže SUTŽO

Četrtek, 3. april 2025, ob 9.30 uri, City hotel Ljubljana, Dalmatinova ulica 15, Ljubljana
Več: <https://www.utzo.si/strokovni-posvet-mreze-sutzo>

Usposabljanje mentorjev na univerzah za tretje življenjsko obdobje

Torek, 6. maj 2025, ob 10. uri, Izola. Izobraževalni dogodek mreže SUTŽO
Prijave: petra@balis.si

Ljubljanska vrata v keramiki - odprtje razstave študijskih krožkov za keramiko UTŽO
Ljubljana, mentorica Lučka Šičarov

Četrtek, 8. maj 2025, ob 17. uri, Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2, Ljubljana

Mi pijemo na zdravje, Judje na življenje, Turki na čast.
Častno bi torej bilo priznati nekatere reči.
Charles Aznavour

O letnem posvetu mreže SUTŽO Ljubljana, 3. april 2025

Na tokratnem letnem posvetu mreže SUTŽO se nismo pogovarjali o sebi, marveč o tem, kar nas obdaja, o novem znanju, ki ga zahtevajo družbene spremembe od vseh nas - ne zgolj posameznih generacij! Posvetili smo se rabi digitalnih orodij v izobraževanju starejših, kot so e- in zvočne knjige, umetna inteligenca, podkasti, spletni tečaji, izobraževalne aplikacije, virtualne skupnosti (prof. dr. Marko Radovan). Govor je bil o orodjih umetne inteligence za učenje (dr. Ajda Pretnar Žagar), programih ACS za dvig finančne pismenosti starejših - četudi je slovenski indeks finančne pismenosti razmeroma visok, 14 točk od 21-tih (mag. Estera Možina), o pravnih podlagah za delovanje UTŽO, ki so organizirane kot nevladne organizacije (Petra Cilenšek, CNVOS). Posvet, deležen finančne pomoči Ministrstva za vzgojo in izobraževanje RS, se pridružuje drugim oblikam profesionalizacije izobraževanja starejših v podporo kakovosti tega področja.

Odnosi, odnosi, odnosi. Usposabljanje mentorjev v Izoli Izola, 6. maj 2025

»Radi se imamo«, smo ničkolikokrat slišali reči svoje študente. »Takšne so primarne socialne skupine«, je tudi tokrat poudarila prof. dr. Ana Krajnc, predsednica SUTŽO. Na usposabljanju je bil govor o vlogi mentorjev, spoznali smo jo skozi pripoved Lidije Bavec, mentorice za španski in francoski jezik, skozi video posnetke izjav nekaterih študentov in študentk (nekaj utrinkov: <https://youtu.be/pjsdmP34cLw>), razčlenitve dr. Vesne Radonjić Miholič o dinamiki skupine, v delavnici dr. Dušane Findeisen, ki je skozi teoretično opredelitev primerov prikazala psihološko ozadje potrebe nekaterih kategorij osebnosti po nadzorovanju skupine. Pričakovanja udeležencev in spoznanja je povzela doc. dr. Petra Javrh. Usposabljanje je organizirala in moderirala mag. Petra Bališ.

[Berite dalje](#): Dušana Findeisen: Od konfliktov do upoštevanja norm ...

Fraktalno pomeni, da so krivulje zelo nepravilne

Slikajo to, kar so, fraktalna risba na UTŽO Knjižnice Šmarje pri Jelšah Šmarje pri Jelšah, april 2025

Sklenili so sklop delavnic *Spretna roka, aktivni možgani*, z delom pa je zdaj pričela že nova skupina. Mentorica Ida Nova je tudi študentka UTŽO. Slikanje, kaligrafija, metoda fraktalne risbe, glasba, ustvarjanje v glini, kiparjenje in druge umetnostne dejavnosti (in ne le terapevtske izrazne umetnosti) imajo podoben učinek: krepijo koncentracijo in koordinacijo, kognitivne funkcije, predvsem pomnjenje. Besede lahko zapišemo, a lahko jih tudi narišemo. Narisane pomene pa pomnimo bolj kot napisane besede. Počutje se boljša, notranji konflikti se umirjajo. Risanje fraktalne risbe (risbe izrazito nepravilnih oblik) se prične z zaprtimi očmi, ko v omejenem času s črnim kemičnim svinčnikom na papir rišemo različne oblike tako, da je svinčnik ves čas v stiku z listom papirja. Nastajajo polja različnih velikosti. Ko rišemo z zaprtimi očmi, se sproščamo. Nato polja barvamo z barvnimi svinčniki. Barvanje se zdi primerna dejavnost za ljudi vseh starosti. Aktivirajo se nove nevronske povezave. Metoda fraktalne risbe tako omogoča prehod informacij o nas samih iz zavednega k nezavednemu in obrnjen. Torej slikamo sami sebe, svoj notranji svet, pretekle izkušnje: skrb, žalost, bolezen, težave, pa tudi radosti. Slikamo to, kar v tistem trenutku smo. Z risanjem korekcijskih risb se lahko spremenimo, kar vpliva na naše prihodnje odločitve. Barvanje znotraj črt manjša depresivnost, tesnobo in včasih je za ta učinek dovolj le deset minut risanja.

(Vir: Jana Turk Šulc)

Ste kdaj bili v Sromljah? Študenti UTŽO Krško to vasico poznajo Krško, oktober 2024-april 2025

Študijske ekskurzije so bile nekoč posvečene predvsem študiju geografije in znanosti, a izlet ni študijske narave, če ne sledi izobraževalnim ciljem in se ne odvije v štirih delih: načrtovanje programa (najpomembnejša faza!); predhodni obisk kraja; izvedba ekskurzije; povzemanje spoznanj. Priprava poteka bodisi individualno, bodisi v podskupinah (deli poti ali teme). Pomembno je, da študenti ocenijo sleherno fazo študijskega izleta in ne le, denimo, obisk muzeja! Poskrbeti velja tudi za evalvacijsko gradivo z nekaj vprašanji. Študenti lahko muzejske artefakte ocenijo na več načinov, tudi s svinčnikom in risbo, denimo, ali odgovorijo na vprašanja o kognitivnih spoznanjih in čustvenih odzivih (Bevins in Bitgood, 1989).

Študenti UTŽO Krško so izvedli več študijskih izletov v Posavju in na Kozjanskem. Bili so v Radečah (učna pot Savus, staro mestno jedro), v Sevnici na sevniškem gradu in na Planini pri Sevnici, v Krškem (obisk Mestnega muzeja Krško in življenjska pot dobrotnice Josipine Hočevnar, sicer rojene v Radovljici), v Sromljah, kjer so spoznali njihovo znamenito Sromeljsko pešpot vina in sonca (majhna vasica, ki premore tudi muzejsko zbirko!). Naj njihova doživetja tudi vas povabijo na njihove poti. (Vir: Zdenka Horvat)

Udeležence je nagovorila prof. dr. Ana Krajnc
Foto: Meta Kutin

Študijsko leto vodimo h koncu, pa tudi novemu začetku

Ljubljana, 8. maj 2025

Pozornost so na zaključni prireditvi UTŽO Ljubljana pritegnile skulpture v glini, upodobitve vrat v stavbe na ljubljanskih ulicah, razstavljene v Mestni knjižnici Ljubljana. Vrata, ki jih neštetokrat odpremo in zapremo, so tako znova v središču pozornosti študijskih skupin, tokrat za keramiko (mentorica Lučka Šičarov). Občinstvo je sledilo pregledu študijskih dejavnosti in projektov UTŽO Ljubljana (Alijana Šantej, Maša Sedar, Alenka Gabriela Ščuka), pa tudi napovedi prihodnjih dejavnosti.

Ustvarjalno življenje po zaključku poklicnega dela ujeto v objektiv in knjižno besedo

Ljubljana, april 2025

Tatjana Rodošek je novo obdobje ustvarjalnosti popisala s fotografijami v svoji knjigi, ki bo kmalu izšla. Tam je tudi pisni prispevek mentorice, novinarki Neve Železnik. »V »moji« novinarski študijski skupini pri SUTŽO, ki deluje že 18 let, se ne učimo le teorije. Mi smo praktična in zelo delovna skupina, ki je v teh letih napisala več kot tisoč različnih, tudi zelo zahtevnih prispevkov za številne medije in ustvarila tudi vsaj toliko fotografij. Skupaj smo napisale tudi knjigo Kruh skozi čas, ki je bila prevedena v angleščino. Mnoge amaterske novinarki tretjega življenjskega obdobja pišejo bolje od profesionalnih, odkrivajo tudi senčne in sončne plati novinarskih zgodb. Večkrat pravim, da so moje študentke hitro postale moje novinarske kolegice in tudi moje prijateljice ter sopotnice v življenju. Skupaj ustvarjamo, debatiramo v predavalnici, pa tudi ob kavi ali na študijskem izletu doma in v tujini. Skratka: skupaj raziskujemo domačo in tujo družbo, pri tem duhovno rastemo in čutimo, da kot »upokojenke« še zdaleč nismo porinjene na rob družbe. Vse se tudi v svojih člankih zavzemamo za solidarnost, enakopravnost med ljudmi in v državi, predvsem pa za poštenje in mir v svetu. (Neve Železnik, mentorica novinarske študijske skupine)

Z gosti iz Zagreba v »svoji« galeriji

Teden dni v Ljubljani. Priložnost za medsebojno učenje Ljubljana, 7.-11. april 2025

V globaliziranem svetu velja ohranяти in razvijati zmožnost interakcije v različnih kulturnih in jezikovnih okoljih. Za njih, za svoje obiskovalce UTŽO Ljubljana pripravi pregledne programe. Alijana Šantej in Alenka G. Ščuka sta tudi tokrat gradili takšen program za kolege iz Zagreba (študijske dejavnosti, prostovoljsko in projektno delo, pa tudi povezovanje s sorodnimi organizacijami: Slovensko kinoteko, Prirodoslovnim muzejem, Knjigarno Konzorcij, Centrom Rog, Mestno knjižnico itd.). Mirjam Bevc Peressutti in Violetta Bottazzo sta se z gosti pogovarjali o študiju na UTŽO (vidik študentov in študentk), Branko Hafner, študent UTŽO in prostovoljec v Galeriji Društva likovnih umetnikov Ljubljana, je utemeljil pomen organiziranega prostovoljstva za galerijo, zanj ter njegov študij slikarstva. Srečuje se z likovnimi umetniki in obiskovalci, zlasti poleti tudi iz drugih držav. Študenti UTŽO Zagreb so bili na obisku teden dni, dovolj, da so spoznali vrstnike in mentorje: študijska skupina Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas (mentor dr. Damir Josipovič), Naravno vrtnarjenje (mentorica Barbara Podlogar), Keramika (mentorica Lučka Šičarov), Umetnostna zgodovina (mentor Donovan Pavlinec), Angleščina (mentorica Manica Danko) in študijska skupina za računalništvo (mentor Martin Razpotnik). Njihovi vtisi: raznolik študijski program, usposobljeni mentorji, čudovita Ljubljana in ogleda vredna razstava »Barok v Sloveniji«. Udeležili so se tudi njenega odprtja v Narodni galeriji. (Vir: Alijana Šantej)

Pustite staremu človeku, da dela, kar zmore in pomagajte mu, kjer ne zmore 20. februar 2025, spletno okolje

V okviru mednarodnega združenja IFA (International Federation on Ageing) je potekalo predavanje dr. Juke Sumi, avtorice knjige »Integrirana oskrba«. Uspešnico so že drugič tiskali pri WHO, Svetovni zdravstveni organizaciji, kjer dr. Juka Sumi vodi oddelek za integrirano oskrbo. Če bi starejši prejeli potrebno pomoč, ne bi bili primorani zapustiti svojega doma, svoje soseske, ljudi v okolju, kjer živijo in bi dlje časa, ali do konca življenja, ostali doma. Če upoštevamo, da smo drugačni, neponovljivi, potem pri starejših naletimo na velike razlike. Kako dolgo je nekdo samostojen in neodvisen, je različno, osebne razlike so velike, odvisno tudi od našega prejšnjega dela in življenjskega sloga. Integrirana oskrba starejših in raznih vrst pomoči v okolju omogoči bolj osebno obravnavo. Na eni strani je osamljen starejši v svojem domačem okolju, drugi skrajni ukrep pa je odhod v dom starejših. Inštitucija, naj bo še tako dobra, zanemari individualnost in deluje po svojih zapisanih pravilih. Težko se je posvetiti individualnim razlikam. Bolj uresničuje starega človeka »integrirana oskrba«, ki poveže razne vire pomoči v okolju: sorodnike, sosedsko pomoč, podporo prijateljev, organizirano pomoč na domu itd. Z zunanjo podporo zmore starejši ostati v svojem okolju, še posebej, če je tam več virov pomoči. (Prof. dr. Ana Krajnc)

Naj bo platforma VIMA tudi vaša

Ljubljana, 5. maj 2025

Carmen Stadelhofer, mednarodna izvedenka za izobraževanje starejših, je na UTŽO v Ljubljani predstavila odprto mednarodno in večnamensko spletno platformo VIMA Danube. »Tam državljani vseh starosti lahko izmenjujejo razmišljanja in zamisli na različnih področjih in spoznajo nove skupine in nove posameznike ter sklepajo prijateljstva z njimi. Ta platforma omogoča državljanom različnih starosti in iz različnih držav, da izmenjujejo mnenja v svojem jeziku s pomočjo programa, ki povedano sproti prevede v želeni jezik. Če bi torej radi delili svoje ideje z ljudmi iz različnih obdonavskih držav, se nam pridružite«, predlaga in dodaja, da je za več informacij najbolje obiskati njihovo spletno stran <https://vima-danube.eu/>. Študijska skupina *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* se bo priključila tej platformi s temo tržnic ...

Izšel je članek Naj vas (ne) skrbi, vsi so stari v *Opolnomočenje (2025)*, ACS.

Več: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/opolnomocenje>

Jasne misli UTŽO

Nikoli ne grem spat, ne da bi se česa naučil

Iz pogovora Mirelle Dumas s šansonjerjem Charlesom Aznavourjem (84)

CHA: Nisem bil dolgo v šoli, nasprotno pa sem veliko bral. Prebral sem celega Shakespeara, celega Corneilla, celega Molièra ... Imam veliko, res zelo veliko knjižnico. Vse sem prebral ali vsaj preletel.

Nisem lep, a verjamem, da kar je fizično, ni najpomembnejše. Veliko stvari nadomesti fizično lepoto. Nekoč mi ni bilo vseeno, da nisem visok in sem bil plašen, a plašnost privlači. Ženske vas ščitijo.

MD: Jean Cocteau je dejal, da so ljudje zaradi vas, zaradi vaših šansonov vzljubili obup ali pa, lahko povemo tudi drugače, da ste optimizem vgradili v svoje šansone?

CHA: Vse me zanima. Vse novosti so zame nova igrača. Ko končam neko delo kot otrok, stečem po nagrado v trgovino in kupim nekaj, kar bo končalo na dnu predala. Tako v nedogled podaljšujem svoje otroštvo. Pomembno je ostati tudi otrok, ohraniti besede otroka. Pa tudi, sem rojen gradbinec. Gradim. Ničesar ne zavrnem. Rad imam vse, kar sem naredil, a od vsega imam najraje življenje.

Želel sem si ustvariti veliko družino. To je moja skala, moja trdnost, kajti Armence so z genocidom skoraj zdesetkali. Da mladi ne poznajo zgodovine, razumem, a da se stari pretvarjajo, da ne vedo ničesar o genocidu, tega ne sprejemem. Spominjati se je vprašanje časti!

M.D. Ste bili zmeraj ... tako vedoželjni?

CHA. Ne zmeraj. S staranjem se veliko naučiš, ali pa se ne naučiš ničesar. Jaz nisem star. Jaz se staram, kar ni isto.

Napovedujemo, vabimo

Narava v sliki. Študijska razstava risb in slik

Razstava likovnih študijskih krožkov, mentorica akad. slikarka Nives Palmić
Maj-december 2025, UTŽO Ljubljana, Poljanska cesta 6, dvorana v pritličju
Odprtje razstave: 22. maj 2025 ob 17. uri

Poletna univerza 2025

Sprehod po svetu brezčasnih umetnin

VSEBINA:
Tudi letošnje poletje bomo namenili spoznavanju nekaterih najslavnejših umetnin vseh časov. Uvodoma bomo spoznali znamenito sliko *Ambasadoria* Hansa Holbeina mlajšega in *Konja Whistlejacketa* Georgea Stubbsa. Nato zajadramo v Italijo k Tintoretu (*Suzana in starca*) in Caravagiu (*Narcis*), pa v Francijo k Fragonardu (*Gugalnica*), Manetu (*Zajtrk na travi*) in Degasu (*Baletke*). V zaključku sledijo Vincent van Gogh s svojo znamenito *Zvezdno nočjo*, Matej Sternen z *Rdečim parazolom* in Edward Hopper z *Nočnimi pticami*.

MENTORICA: Kaja Rožman

URNIK: sreda, 9.00 do 10.30, UTŽO, Poljanska cesta 6, dvorana v pritličju

TERMINI: 4. junij – 24. september 2025

MESEČNI PRISPEVEK: 25,00 €

Tradicionalna arhitektura tu in tam in njen odmev v sedanjosti

Program bo potekal na daljavo, prek orodja Zoom.

VSEBINA:
Ciklus predavanj gradi most med preteklostjo in sedanjostjo. Na eni strani predstavlja tradicionalno arhitekturo v prostoru Sredozemskega bazena, v Sloveniji in na Japonskem, ki je rezultat preteklih vedenj in znanj ter globoke povezanosti človeka s krajem, načinom bivanja ter materiali in situ; na drugi strani pa prikazuje sodobno bivanjsko arhitekturo, ki kot odmev sledi tradiciji prostora prednikov, a je hkrati samosvoja in drugačna. Kontinuiteta identitete oblikovanja ter globoko razumevanje sonaravnosti sta bistvenega pomena za ohranjanje kulture bivanja posameznika, skupnosti in okolja.

MENTORICA: mag. Jasna Kralj Pavlovce

URNIK: četrtek, 10.00 do 11.30

TERMINI: 5., 12., 19. in 26. junij 2025

PRISPEVEK ZA PROGRAM: 25,00 €

Spoznajmo pametni telefon iPhone

Program je namenjen uporabnikom Appleovih pametnih telefonov iPhone.

VSEBINA:
Osnovne nastavitve v telefonu: Wi-Fi, prenos podatkov, Bluetooth, lokacija (zemljevid), dostopna točka.
Imenik/stiki: shranjevanje, brisanje, urejanje, blokiranje, iskanje stikov, ustvarjanje skupin, klicanje.
Fotografiranje, urejanje in deljenje fotografij.
Nameščanje aplikacij.

MENTOR: Miha Nagode

URNIK: 3., 4. in 5. junij, torek, sreda in četrtek, od 9.00 do 11.30 ure (3 pedagoške ure s 15-minutnim vmesnim odmorom)
UTŽO, Poljanska cesta 6, 1. nad. desno, računalniška predavalnica
Skupni obseg delavnice: 9 pedagoških ur

POGOJ za udeležbo v delavnici je, da s seboj prinesete svoj iPhone.

PRISPEVEK ZA DELAVNICO: 35,00 €

PRIJAVE za programe Poletne univerze sprejema Maša Sedar, e-naslov: masa.sedar@utzo.si, tel.: 01 433 20 90

V poletnih mesecih vas vabimo v programe Poletne univerze:

- ◇ Sprehod po svetu brezčasnih umetnin
- ◇ Tradicionalna arhitektura tu in tam in njeni odmevi v sedanjosti
- ◇ Spoznajmo pametni telefon iPhone.

Več informacij, termini in vsebine programov: <https://www.utzo.si/poletna-univerza-2025>

Najti moramo besede, ki dosežejo drugega.
Številne besede tega ne zmorejo.
François Bayrou

**O bivanju mladih in starih. Konzultativni forum pri predsednici države
Brdo pri Kranju, 30. maj 2025**

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, njena mentorica arh. Meta Kutin ter njena študijska skupina se že deset let raziskovalno posvečajo vprašanju prostorskih kompetenc starejših, za njihovo identiteto pomenljivih krajev ter položaju starejših v urbanem prostoru. Forum žal ni temeljil na prepletanju mnenj. Presenetil nas je zgolj podatek, da 44 % mladih živi pri starših (mladi smo po novem do 35. leta) in ta, da 80 % mladih želi živeti v lastni hiši z vrtom in na podeželju, takšnem, ki ga Švicarji imenujejo *Hinterland*, ali urbanizirano podeželje z mestno infrastrukturo. Uporabljen podatek je tudi ta, da obstaja fond, iz katerega se financira postavljanje dvigal v starih stanovanjskih stavbah. Dogodka sta se udeležili Meta Kutin in Dušana Findeisen.

**Osem navdušencev je bilo dovolj, da je nastala UTŽO Brda
Brda, 16. maj 2025**

Minilo je deset let, odkar so se prvič zbrali na Gradu Dobrovo »v ambientu, ki prija«. Navzoče in goste so takrat pričakale češnje, predavanje, druženje. Letos, po 10 letih, se je slovesno vzdušje ponovilo. Kulturni program so ob desetem jubileju z roko v roki izvedli krajani, starejši študenti in osnovnošolci. S kratkim videoposnetkom in izdajo retrospektivnega zbornika so navzoče popeljali skozi zgodbo delovanja svoje organizacije. Na UNITRI Brda se učijo tujih jezikov, pridobivajo znanje s področja umetnostne zgodovine, igrajo citre, ohranjajo kulturno dediščino in nasploh pridobivajo znanje, ki ga potrebujejo kot turistični vodniki po svojem kraju. Navzoče sta nagovorila Franc Mužič, župan Občine Brda, in prof. dr. Ana Krajnc, predsednica mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. UNITRI Brdo je dokaz, da znanje ni geografsko omejeno in da se z »ruralnim izobraževanjem odraslih« plemenitijo podeželska in druga okolja. Prisluhnite pogovoru z Duško Prinčič Domenis, predsednico UTŽO Brda: <http://primorskival.si/novica.php?oid=23259>

Z U3O Festom radostno zaključili študijsko leto

Celje, 16. maj 2025

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje, ki deluje pri Osrednji knjižnici Celje, število članov iz leta v leto raste. Zdaj jih je že 743, samo v zadnjem letu se jim je pridružilo kar 200 novih. Prihajajo iz Celja, pa tudi Žalca, Rogaške Slatine, Šmarja pri Jelšah, Slovenskih Konjic in drugih okoliških krajev. Udeleženci obiskujejo 34 izobraževalnih programov, študijsko leto 2024/2025 pa so na UTŽO Celje zaokrožili s festivalom, ki se je vsem krajanom in obiskovalcem na očeh odvijal pred knjižnico. Člani in njihovi mentorji so na odru in stojnicah predstavili paleto svojih programov. Povezovalca prireditve sta bila Mojca Videmšek in Tadej Strnad, koordinatorja študijskih skupin. Navzoče je v imenu Slovenske UTŽO nagovorila Alijana Šantej. Oglejte si video predstavitev in fotografije z dogodka: [Fest U3O Celje](#)

Martina v pogovoru

Na obisku na logaški univerzi. UTŽO je lahko le kolektivno dejanje

Logatec, 23. maj 2025

V Logatec smo se podali, da naredimo prvega v nizu intervjujev s slovenskimi UTŽO, z njihovo mentorico Martino Rupnik Martinčič. Njeno ime se je znašlo na vrhu seznama tistih, ki bi utegnili to univerzo najbolje predstaviti, a njeno ime ni bilo osamljeno na seznamu predlaganih. »Tudi mnogi drugi bi lahko bili na mojem mestu«, je iskreno dejala Martina, mentorica za angleški jezik, ki na tej univerzi že trinajst let vodi šest študijskih skupin. »Metka (Metka Rupnik je predsednica te univerze) ima nos za tiste, ki so ali bi utegnili postati dobri mentorji in mentorice. Odprta je za novosti! Pa dajmo, pravi v zaupanju do njihovih zamisli. Njena dobra volja se širi k vsem drugim«, je v intervjuju povedala Martina Rupnik Martinčič. UTŽO Logatec je nastala pred trinajstimi leti. Metka Rupnik, nekoč ravnateljica osnovne šole in častna meščanka Logatca, je bila zmeraj povezana s svojim krajem in je čutila njegov utrip. Okrog sebe je zbrala skupino in študente - danes jih je 277 - ki prihajajo redno skozi leto in se povežejo v skupnost. Študijskih skupin je zdaj že več kot 35, programskih usmeritev pa 18.

El Nost, Milano, državljani na odru

Participativno v umetnost s projektom UTŽO Rogaška Slatina ARTicipate

Rogaška Slatina, maj 2025

Če skupina igralcev prisluhne ljudem v skupnosti, se odzove na njih, išče obliko slišnosti tistih, ki niso slišani, ali to pomeni, da so politično dejavni? Rekli bi, da so! Participirati v družbi pomeni biti navzoč, viden, delovati v dobro vseh. V okviru projekta [ARTicipate](#), mednarodnega programa Erasmus+, so se na UTŽO Rogaška Slatina preizkusili v participativni fotografiji in snemanju podkastov, v digitalnem pripovedovanju zgodb in participativnem gledališču. To slednje (participatory theatre) je gledališče, kjer se občinstvo »potopi« v igro v interakciji z igralci. Partnerji bodo v projektu ARTicipate napisali priročnike za izobraževalce odraslih (metode, vaje), pa tudi spletno platformo s prikazom najboljših praks za navdih. Udeleženci UTŽO so digitalno ustvarjali pripovedi o sebi (življenjska pot, vrednote, spomini, predmeti), v participativnem gledališču pa so raziskovali različne življenjske situacije in se učili drug od drugega. Umetnost, to dobro vemo, pomeni ustvarjalnost, ponos, dostojanstvo.

(Vir: EPALE)

Baldrijan ali zdravilna špajka. *Valeriana officinalis*

»Za vsako bolezen rož'ca raste«, pravijo v študijskem krožku Zeliščarstvo

Maribor, maj 2025

Zeliščarstvo in stare zdravilne prakse so nas popeljali k sodobnim naravnim zdravilom. Zeliščarji so poznavalci zdravilnih rastlin, rastišč svojega območja, svojega obdobja in civilizacije. Mi, denimo, hvalimo učinke zdravilne špajke (baldrijana), Angleži jo bolnikom odsvetujejo, ker je ne poznajo. Dandanes se tradicionalno znanje vse bolj povezuje s sodobnimi zdravstvenimi dosežki in žanje vse večje zanimanje. Na UTŽO Maribor, ki deluje pri Mariborski knjižnici, ima študijski krožek Zeliščarstvo že dolgo zgodovino pod vodstvom dveh zaporednih mentoric, Irene Lenič in Ane Podlesek. Cilji? Prepoznati invazivne rastline, spoznati zdravilne rastline, poglobiti zanimanje zanje, jih znati nabirati in uporabljati - tudi v naravni kozmetiki - in predvsem širiti znanje z razstavami in drugače. Znanje, ki ga članice pridobivajo, koristno lajša tudi starostne tegobe. Zanosno in zavzeto ga posredujejo družinskim članom in prijateljem. (Vir: Ana Hanžič, Marija Brezovec)

Iz zbirke muzeja mode v mestu Hasselt

O tekstilih, oblačilih in umetnostnih delih ter Poletni univerzi v oddaji Storž Ljubljana, 15. maj 2025

V oddaji Storž na Radiu Prvi sta sodelovali andragoginja Alenka Gabriela Ščuka ter umetnostna zgodovinarica in galerijska pedagoginja Kaja Rožman. »S tujimi partnerji pripravljamo izobraževalni program za izobraževalce za področje trajnostne rabe oblačil. Modna industrija res ni trajnostna. Največ kemikalij je v živih barvah, v potiskih, zato so te tekstilije najbolj strupene, saj kemikalije ostanejo v njih. Samo en odstotek oblačil se reciklira in oblačilo v povprečju oblečemo le sedemkrat do desetkrat, potem pa gre v smeti! Naši študenti o temi tekstilij in trajnosti vedo veliko, a ko se nekdo poglobi v njiju, zve več in morda prične delovati kot dejavni državljani«, je povedala Alenka. Kaja Rožman je predstavila svoj program na Poletni univerzi, v katerem se bodo udeleženci sprehodili po izbranih umetnostnih delih svetovnih umetnikov in program Slovenske umetnice, ki bo (ponovno) zaživel v novem študijskem letu. Več: <https://prvi.rtvsl.si/podkast/storz/2125127/175131908>

Prejemnici priznanja Milena Bratun levo zgoraj in Alenka Tatjana Sterle desno zgoraj

Milena Bratun in Alenka Tatjana Sterle sta prejeli priznanje za naj prostovoljsko delo Ljubljana, 15. maj 2025

Mladinski svet Slovenije je že triindvajsetič podelil priznanja izbranim prostovoljcem in prostovoljkam. V imenu Ministrstva za javno upravo je dogodek gostila predsednica republike Nataša Pirc Musar. Med prejemnicami priznanja sta tudi Milena Bratun, animatorica skupine UNICEF-ovih prostovoljk v projektu Punčka iz cunj, UTŽO Ljubljana, in članica prostovoljske skupine Alenka Tatjana Sterle. Njima in skupini gredo naše čestitke!

Vzorčno mesto Velenje sprejema obiskovalce vseh starosti

Vzorčno mesto Velenje daje zgled in nas pelje na sprehod po virtualni ulici

Na forumu EPUO, ki ga je že v letu 2021 vodil Andragoški center Slovenije, je med drugim naredil vtis primer *Velenja vzorčnega mesta* - ustvarjenega prostora za animiranje, motiviranje, usposabljanje na področju novih tehnologij, aplikacij itd., prostora za usposabljanje in prostora dejavnih dni. Omenili so tudi virtualni vrt, kjer virtualno sadijo, gojijo, obdelujejo rastlinje različne generacije, vključno starejši, ki so v četrtem življenjskem obdobju (stanju delne odvisnosti in v domu starejših). Vzorčno mesto navdušuje tako, da si na Slovenski UTŽO želimo snovati izobraževalno potovanje v Velenje. *Izobraževalnega turizma na temo tehnologij* doslej še nismo organizirali. Tehnologija je sredstvo, je posrednik, ki vpliva na nas in mi vplivamo na tehnologijo. Tehnologija ne deluje brez nas ... z njo imamo povratno razmerje. Če bi vsako orodje lahko opravljalo svoje delo, ljudi ne bi potrebovali. Tako tudi umetna inteligenca potrebuje človeka. Tehnologija je moralno nevtralna, na nas je, ali jo uporabljamo v dober ali slab namen. Več: <https://izleti.turisticna-zveza.si/seznam/717>

Jasne misli UTŽO

Vedrana Rudan o ženskah, življenju in starosti. Sreča je, če se lahko upreš

Garcia Lorca trdi, da je moč pisati le o treh stvareh: ljubezni, trpljenju in smrti. Vedrana Rudan pa piše o ženskah, življenju in starosti. Z na videz lahkotnimi besedili, z besedili, pisanimi nemalokrat v grobem, a tudi humornem jeziku, Vedrana Rudan pripoveduje (svojo) resnico ... o ženskah, družbi in starosti. »Ženske niso več osebnosti, so predmet v rokah kapitala. Ženske smo skozi življenje lahko brez vsega, a brez ljubezni (odraslih) otrok ne zmoremo ... Joj, kako so dobri, da so mi pripeljali vnuke in mi dovolili, da jih popazim! Joj, kako so dobri, da so mi pripravljeni poiskati sobo v domu starejših, veliko 12 kvadratnih metrov, kjer najdeš vse, kar potrebuješ, spalnico, dnevno sobo, kopalnico, vse v zameno za mojo hišo. Jaz sem iskrena, a pri svojih letih tudi sicer lahko rečem, kar hočem ... Sem res usposobljena, da govorim o življenju, preprosto zato, ker sem stara? ... Sicer pa, človek mora biti star, da je srečen. Čim bolj se staramo, tem manj potrebujemo, imamo deset kilogramov čez mero, smo na dieti ... in porabimo malo. Če spoznamo svoje meje in jih obvladujemo, smo srečni. Mi stari smo srečni, ker nimamo meja, za mejo imamo le državo ... ta pa je žal neobvladljiva. Sreča je, če se lahko upreš ... Verjemite ali ne, življenje sem vzljubila komaj zdaj, ko ga izgubljam.«

Temu bi se še krave smejale. Kaj veste in česa ne veste o slovenskih frazemih?

O frazemih, ki so vsepovsod okoli nas, oziroma o frazeoloških enotah vemo, da nastanejo, ko se vsaj dve besedi trdno povežeta v stalno zvezo in ju tako povezani spravimo v spomin. Kaj pomeni, denimo, *pisana mati*? Ta frazem se zgublja, pomeni pa mačeha, ki je kot mati napisana zgolj na papirju. '*Pojdi se solit*', zabrusimo nekomu, čigar vedenje *nam gre na živce*, pa tudi '*ne mi pameti solit*', mu pravimo ali ne poučuj me, saj vem ...! Da so frazemi večinoma

neprevedljivi, vemo. Nedavno smo bili priča šaljivi situaciji, ko so ta frazem nekega bivšega premierja prevedli z »Do not salt my mind«. Prevodi frazemov so redko mogoči, in če že, so najraje interpretativni. Frazemi so tudi vsakdanji pozdravi, kot so *dobro jutro, dober dan*. Jutro ali dan sta zmeraj dobra, nikoli lepa in tako ne rečemo *lepo jutro* v pozdrav nekomu, ki ga srečamo. On je *fant od fare!* Ta frazem izhaja iz časov, ko so otroke zapuščali na cerkvenem stopnišču. Prvega aprila mnogi mnoge *povlečejo za nos, jih prevarajo, pretentajo*. Kako je nastal ta glagolski frazem? Izvor so živali, ki so jim natikali rinke.

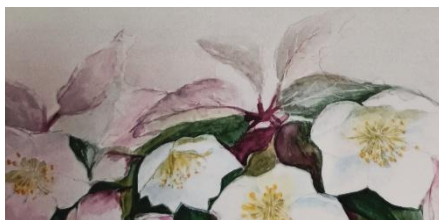
Frazemi so lahko v povezavi s predmeti, denimo, padla mu je *sekira v med*, živalmi, denimo *temu bi se še krave smejale* (tako neumno je!) ali deli telesa. *To je storil na vrat na nos* oziroma brez premisleka, *leži mi na srcu, kamen se mi je odvalil od srca, pri srcu mi je* ali *na jetra mi gre*, v *želodcu me ima*. Veliko frazeoloških enot danes prevzemamo iz angleščine in drugih tujih jezikov, denimo *okostnjaki iz omare*. Politiki pogosto uporabljajo frazeme, da bi se njihove povedi bolje vtisnile v spomin. Denimo *iz te moke ne bo kruha* ali novejši frazem *strici iz ozadja* ali *mečejo si pesek v oči*, kar pomeni varati, slepiti nekoga. Ta frazem se nanaša na čas, ko so si rokoborci metali prah v oči, da bi zaslepili nasprotnika in mu odvzeli moč. Kaj pa danes? (Vir: izr. prof. dr. Nataša Jakop)

Napovedujemo, vabimo

Vpis v novo študijsko leto UTŽO Ljubljana

Vpis v novo študijsko leto bo potekal v mesecu septembru. Študijske programe bomo objavili konec meseca avgusta na spletni strani UTŽO: <https://www.utzo.si/studijski-programi>
Oglejte si predstaviten video UTŽO Ljubljana: <https://youtu.be/DYmeCeuOOG8>

Dih pomladi. Likovna razstava UTŽO Vrhnika

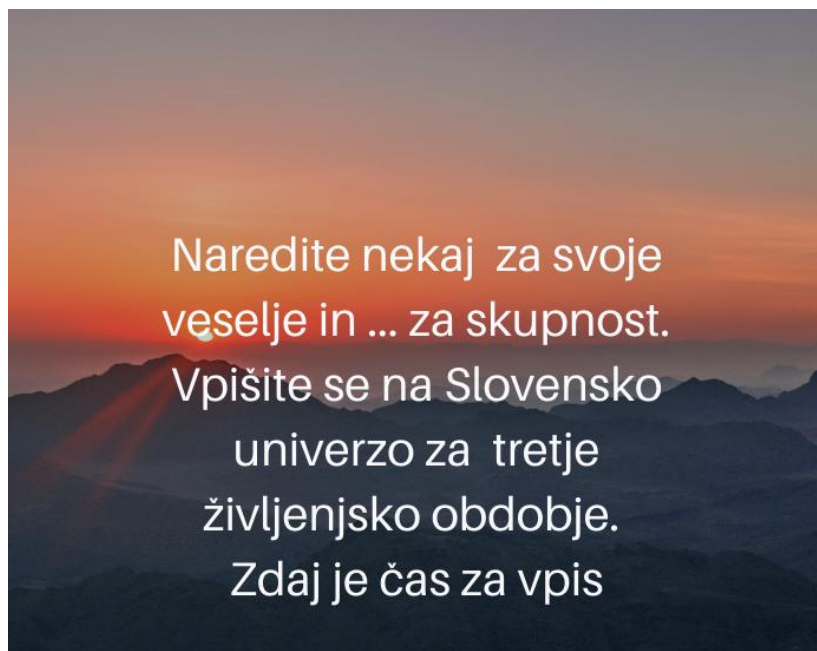
Razstava likovnih del študijskega krožka Risanje in slikanje UTŽO Vrhnika, mentor akad. slikar Janez Kovačič, bo na ogled do 8. junija 2025 v Galeriji Cankarjevega doma Vrhnika. Vabljeni!

Obiščite stojnico UTŽO na »Dnevu soseda« v parku pred Centrom Rog

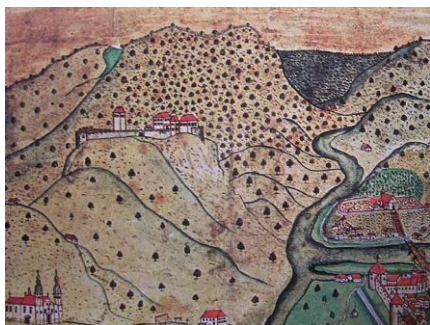
Sobota, 7. junij 2025, od 10. do 13. ure

UTŽO Ljubljana se bo predstavila s promocijsko stojnico in razstavo drobnih keramičnih izdelkov, ki so jih ustvarili člani študijskih krožkov za keramiko (mentorica Lučka Šičarov).

Besede imajo moč, ki jim jo pripišemo
Amélie Nothomb

Naredite nekaj za svoje
veselje in ... za skupnost.
Vpišite se na Slovensko
univerzo za tretje
življenjsko obdobje.
Zdaj je čas za vpis

Celjski grad 1751

V knežjem mestu deluje UTŽO v okviru Osrednje knjižnice Celje

UTŽO Celje tudi v študijskem letu 2025-2026 zagotavlja priložnosti za učenje, ustvarjanje, raziskovanje in druženje. V aktivnem delovnem obdobju je druženja veliko, upokojeni in drugi starejši pa si morajo priložnosti za kontinuirano smiselno druženje in resen prosti čas zagotoviti sami. V Celju vas bodo sprejeli v več kot 40 izobraževalnih programih in kulturnih priložnostih (obiski opere, gledališča, drugih krajev). Univerza dalje ohranja tradicijo domoznanskih ponedeljkovih večerov. Tudi letos bodo večeri obogateni z zgodbami zanimivih gostov. Organizirali bodo tudi kratke poučne delavnice s področja informacijske tehnologije.

Več: [U3O Celje](#)

Spominska plaketa za UTŽO Ilirska Bistrica ob tridesetletnici

V obrazložitvi stoji zapisano: ob ustanovitvi pred 30-imi leti je bilo v izobraževanje vključenih 11 udeležencev, v letu 2024 je univerza štela 409 oseb, ki svoje znanje bogatijo v 26-ih izobraževalnih krožkih, študijskih skupinah, delavnicah in gledališkem abonmaju. Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica je v minulih treh desetletjih veliko prispevalo k razvoju in bogatitvi izobraževanja starejših in razvoju kraja.

"Ta prave" so izvedle 8. vseslovenski festival srebrnih plesalcev Ilirska Bistrica, 10. junij 2025

Plesalce sta navdihnili lanskoletni logaški festival in trideseta obletnica univerze. Navdih je bil zavezujoč, organizatorji pa se sprva niso zavedali, kako organizacijsko zahtevna bo ta prireditev (19 plesnih skupin, 225 plesalcev iz 13-ih krajev, iz goriške, obalno-kraške, primorsko-notranjske, jugovzhodne, osrednjeslovenske in gorenjske regije). Ples je izraz, ki se artikulirala drugače kot beseda. Plesnih gibov se plesalci zavedo v dotiku teles in tako ples naredi, da telesa med seboj komunicirajo in se povežejo v skupnost. Ples je nenehno učenje. Ples nas tudi uči, kako biti skupaj. Organizatorica festivala UTŽO Ilirska Bistrica si želi, da bi to spoznanje preželo mlade in stare.

Sodelovanje s Cankarjevo knjižnico Vrhnika se letos nadaljuje

Log-Dragomer, september 2025

Društvo DVG – UTŽO Log-Dragomer je v maju ob praznovanju občinskega praznika in v sodelovanju s Cankarjevo knjižnico Vrhnika gostilo Knjižnico pod krošnjami (KPK) – dogodek, ki na sproščen način spodbuja branje v naravi. V posebno zavetje dreves so povabili predvsem otroke ... in vse druge. Sodelovanje se letos nadaljuje in 6. septembra se bodo ljubitelji branja ob 9.30 uri zbrali kar na travniku pred krajevnim gasilskim domom. Več: <https://iold.si/>

Skodelice novega znanja čakajo na vas v programih UTŽO Vrhnika

Vrhnika, september 2025

Na UTŽO Vrhnika se med drugim lahko učite snemanja s telefonom, lahko spoznavate sodobni ples ali se poglobite v ustvarjalno fotografijo. U3ŽO Vrhnika vam omogoča, da ste na tekočem z razvojem, da z znanjem pomagате sebi in drugim, si pridobite znanje za delo in nove vloge v družbi, si utrdite zdravje, razširite svoj socialni krog in/ali predajate svoje znanje drugim.

Več: <https://ckv.si/u3zo/>

Igralci šaha okrog leta 1610, avtor neznan.

Vir: Wikipedia

Šah od igre do življenja. Nov program UTŽO Ljubljana

Ljubljana, september 2025

Ob šahovski deski boste doživeli in spoznali zgodovino šaha, šahovsko etiko, digitalne možnosti za igranje šaha. Povezovali boste vzporednice med psihologijo, šahom in življenjem. To bo tudi priložnost za deljenje vaših izkušenj, zgodb in pogledov na življenje. Razvijali boste pripadnost šahovski družini, kajti ljubitelji šaha se povezujejo med seboj, združujejo jih sorodne vrednote in zanimanja. Šah ni le igra – je ena najboljših vaj za ohranjanje in krepitev kognitivnih sposobnosti, saj spodbuja koncentracijo, logično razmišljanje, spomin in ustvarjalnost. S šahom boste razvijali kognitivno rezervo, ki se je izkazala kot pomemben preventivni dejavnik kognitivnega upada in demence. Cilj v tem študijskem programu ni zmagati v igri, cilj je zmagovito obvladovati življenje.

V študijskem krožku Medsebojni odnosi so ob zaključku študijskega leta povedali ...

Ljubljana, junij 2025

»Predvsem zdaj bolje razumem sebe ... Mislim, da me zdaj manj preganja občutek krivde, vidim, da sem ravnala, kot sem najbolje znala in zdaj tudi razumem, zakaj ... Študijski krožek mi je pomagal, da sem razdrobljeno latentno znanje pričela strukturirati in da imam zdaj teoretske okvire za samostojno razmišljanje ... Zdaj, ko vem, bom poskušala prekiniti verigo in ne prenašati svojih bolečin na otroke in vnuke ... Zdaj vem, da še nismo svobodni, če pravimo, da ne bomo delali tako kot so naši starši ... Ne vem, kako bi postopala, če bi imela hčerko. Sinu sem dala svobodo, da si je zgradil svoje življenje. Z njim nisem v simbiozi«.

Skupine so študijsko leto zaključile vsaka na svoj način

Ljubljana, junij 2025

Nekatere so organizirale študijska potovanja doma in v tujini ali zaključni dan v domačem okolju. *Skupina novinarjev* je krenila v Švico, *francoske skupine* so šle na tradicionalno vsakoletno potovanje v Francijo. Tokrat so se ustavili v Strasbourgu, od tam pa so obiskovali kraje, kot je Colmar in druge. Pod vodstvom študenta, člana francoske študijske skupine, so odšli na odlično organizirano potovanje v Varaždin. Študijska skupina *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* se je podala na pogovor v atelje arhitekta prof. Suhadolca in na skupno kosilo. Člani študijske skupine *Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas* so se z vlakom podali v Belo krajino.

Poletna univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Ljubljana, junij-september 2025

Postala je tradicionalna, vrata pa je že tretjič analogno in digitalno odprla vsem, ki poletje preživljajo v Ljubljani. V poletnih mesecih so se zvrstili trije programi: *Sprehod po svetu brezčasnih umetnin*, *Tradicionalna arhitektura in njen odmev v sedanosti* ter delavnica *Spoznamo pametni telefon iPhone*. Več: [Poletna univerza 2025](#)

V vseh okoljih se moramo pogovarjati o učenju

Ljubljana, julij 2025

V vseh okoljih se moramo pogovarjati o učenju, pravi dr. Piter Sprangers. Primeren prostor za takšne pogovore so tim. svetilniki učenja, kot jih poznajo na evropskem severu. Ti naj bi bili odprti dan in noč skozi ves teden. Na streho je moč postaviti mogočen neonski napis, ki povabi mimoidoče, naj vstopijo. Svetilniki so učni centri, pa tudi prostori delovanja partnerstev, ustvarjanja inovacij in sledenja družbenim spremembam. V Belgiji so, denimo, nedavno izvedli raziskavo o tem, kako si državljani zamišljajo družbo leta 2050. »Šele ko vemo, v katero smer se bo družba razvijala, lahko načrtujemo učenje za prihodnost«, pravi Sprangers. Marsikaj se bo moralo v prihodnje korenito spremeniti, a šole naj bi vendarle ostale, saj so prostor institucionaliziranega učenja demokracije.

Vir: BAGSO

Ni moč zanikati, da sta starost in mladost obremenjeni s socialnimi stereotipi

Tako Svetovna zdravstvena organizacija pripravlja *vprašalnik za starejše, ki pokriva starizme, predsodke in diskriminacijo*. Respondente sprašujejo, kolikšen smisel pripisujejo svojemu življenju v starosti, če mislijo, da bremenijo druge, če jih njihova starost spravlja v zadrego, če zaradi starosti manj sodelujejo celo v zanje relevantnih razpravah, če se jim kaj zdi neprimerno pri njihovih letih, če drugi mislijo, da oni zaradi svoje starosti nimajo kaj ponuditi družbi, če drugi mislijo, da oni ne morejo odločati, če so drugi razočarani nad tem, da so oni stari, če se drugi ob njih počutijo neprijetno. Če drugi govorijo z njimi in previdno pazijo na razumljivost besed, če drugi zaradi njihove starosti odločajo namesto njih, če se počutijo izključeni ... če jih državne politike diskriminirajo itd.

Namigovanje na nedejavnost starejših je nesmiselno in nespoštljivo, trdi BAGSO

[BAGSO](#) je organizacija, ki združuje 120 organizacij starejših in za starejše v Nemčiji. Prizadeva si za krepitev njihovih pravic v Nemčiji in mednarodnem okolju. BAGSO je nedavno zavrnil neprimeren in nespoštljiv predlog, da bi morali upokojenci obvezno opraviti leto socialnega dela. Predsednica BAGSO dr. Regina Görner je zamisel ekonomista Marcela Fratzscherja označila za »očitno nesmisel«. Po mnenju BAGSO je namigovanje na družbeno neaktivnost starejših generacij neprimerno in nespoštljivo. BAGSO-ve siceršnje teme so: analogna in digitalna participacija starejših v družbi, izobraževanje v starosti, dialog generacij ali življenjske situacije starejših, zgodbe priseljencev. BAGSO se posveča delu s starejšimi v lokalnem okolju ter politiki starosti in staranja v nemških deželah. Tudi na področju dolgotrajne oskrbe BAGSO razvija konkretne predloge za boljše staranje.

Načrt 75 je japonski koprodukcijski film

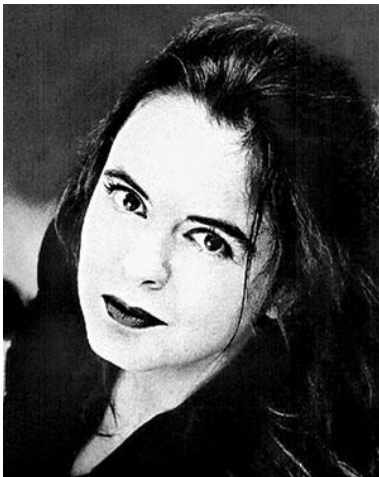
Načrt 75 je japonski koprodukcijski film, nominiran za Oskarja. Obravnava pospešeno staranje prebivalstva, tako, da se vlada odloči, da v zameno za privolitev starih v skupinsko evtanazijo spodbuja tiste nad 75 let, da zapustijo ta svet in tako razbremenijo skupnost. Film slika intimno in družbeno osamljenost starejših, ki jih v storilnostni družbi otroci ne obiskujejo in se jim celo ne oglašajo po telefonu. Še več, ko glavna junakinja pri 78-ih letih išče zaposlitev, je seveda ne dobi. Stanovanja tudi ne more najeti, razen, če plača najemnino za dve leti vnaprej. 1.000 dolarjev, kolikor starim ponuja vlada, se tako zdi privlačna vsota, saj bodo, namesto da umrejo na delovnem mestu, kandidati za vpis v načrt lahko užili nekatere ugodnosti. Sicer pa, za druge družbeni sistemi delujejo; vlaki vozijo mimo z veliko hitrostjo, politike in tako tudi Načrt 75

poskrbijo za vse, a stari so na robu družbe do take mere, da ne vedo, kako in za koga bi porabili stimulacijo, ki so jo prejeli, če so bili pripravljeni vključiti se v načrt. Pa vendar, glavna junakinja je nekomu dragocena, deklici, ki dela v Načrtu 75, s katero se pogovarjata po telefonu. Dekle se usposablja za delo spremljevalke kandidatov na daljavo, njena naloga je, da si star človek ne premisli na pol poti, pa tudi, da se sama ne naveže nanj. Starki in deklici pogovor dobro dene, četudi je brezčutno časovno omejen. Prava družbena izločenost ni v pomanjkanju dostopa do zdravstva, izobraževanja, kulture, transporta, marveč **v izločenosti iz odnosov**. Film Načrt 75 iz leta 2022 režiserke **Chie Hayakawa** je vraščen v japonsko kulturo in tako spominja na film Keisukeja Kinošite Balada o Narajami iz leta 1958.

Miza babic je restavracija na Manhattnu, kjer zaposlujejo none New York, 2025

Na zaposlitveni pogovor none pridejo skupaj z družino, že to je neobičajno. Enkrat tedensko pa si prepašejo predpasnik in v spomin na kuhinjo svoje (italijanske) mame postrežejo goste s tradicionalnimi jedmi po njihovem receptu. Zadovoljstvo je obojestransko; none se počutijo kot kraljice, gosti pa imajo radi domače jedi in nostalgичne spomine na lastne none. Na njihovo lasagne, ki se povsod po Italiji imenuje drugače.

Jasne misli UTŽO

Amélie Nothomb

Tokratne jasne misli namenjamo zgolj eni osebi, belgijski pisateljici Amélie Nothomb. Več njenih romanov je prevedenih v slovenščino. Med njimi je roman Strah in trepet (fr. Stupeur et tremblement), ki je prejel ugledno nagrado Belgijske akademije znanosti in umetnosti. Njen jezik je, vsaj v francoščini je tako, pretanjen, z bogatim besediščem. Več njenih del črpa snov iz več kultur, psihološko pa so vsa dela dobro ukoreninjena v vsakdanje življenje, kjerkoli že, denimo na Japonskem. Amélie trdi, da so Japonci prijazni, tihi in spoštljivi do glasnih in opletajočih tujcev, a v resnici niso spoštljivi in se počutijo vzvišeni nad njimi, postanejo pa zelo kritični in kruti do onih, ki se naučijo japonščine in poznajo njihovo kulturo. Takrat previdna prijaznost popusti. To je moč razumeti v kulturi, kjer hierarhija odnosov in interakcije pritiskajo nanje in ustvarjajo odcepljeno jezo. Amélie pa poudari, da se Japonci v nasprotju s pričakovani ljudi z zahoda tiho uprejo nezaslišani nesramnosti tako, da otpnejo in v celoti sledijo željam nesramneža. Njihova čustva je tako težko prepoznati.

Izreden pomen Amélie pripisuje zvoku. Svojih junakov ne opisuje, pa vendar imajo bralci natančno predstavo o njihovi fizični podobi, če prisluhnejo besedam in naravi besed njenih junakov.

Amélie se je s starši diplomati pogosto selila. Vse, kar je bilo zares njeno, kar ni bilo treba zapustiti, je bil njen jezik in je bila njena knjižnica. Le tam se počuti doma.

Nedavno napisan roman *Pa kaj zato* (fr. *Tant mieux*) je posvetila pokojni materi. Se ob smrti staršev, četudi jih imamo globoko in iskreno radi, osvobodimo? Amélie Nothomb trdi, da se, če ne drugače, osvobodimo strahu, da bodo starši umrli, ali, da bomo starše razočarali. Ko je najhuje za nami, lahko staršem marsikaj zaupamo. Mrtvim lahko povemo resnico!

Poudari tudi pomen rutinskih dejavnosti. Vsak dan vstane ob štirih in piše štiri ure - tako z roko - in popije litre zelo močnega črnega čaja. Vseh romanov, kadar gre za njene intimne obsesije, ne objavi, četudi ji pogled drugega, bralca, veliko pomeni. »Pisanje mora predramiti ne le čustva, marveč tudi čute. Literatura mora potovati skozi telo«, pravi.

Bralcem na njihova, zgolj tista z roko napisana pisma odgovarja. Pet ur na dan jim z roko piše pisma kljub mišičnim bolečinam v nadlahti. Kdo je bralec/ bralka? »Bralec, bralka je, kdor je pripravljen slišati zven drugega. Tisti, ki delo prebere večkrat, spozna pisatelja/ico in se poda v srce besedila«.

Kako piše? »Najprej « v glavi«. Potem pa klesti, klesti stavke do onemoglosti. Ko nekdo knjigo prebere, ko se mu ta ugnezdi v srce, tiskane knjige, tega sakraliziranega predmeta, ne potrebuje več! Socialna omrežja? »Ah, socialna omrežja me ne zanimajo«, odgovori prepričano.

Napovedujemo, vabimo

1. september 2025, UTŽO Ljubljana: Vpišite se tudi vi. Osebno: od 1. septembra dalje, vsak delovni dan med 9. in 15. uro na Poljanski cesti 6.

Filmsko predstavitev programov Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani najdete tu: <https://youtu.be/DYmeCeuOOG8>

Seznam programov za vpis v novo študijsko leto je objavljen na povezavi: [Študijski programi](#)

Za dodatne informacije in pojasnila smo vam na voljo vsak delovni dan na tel. št.: 01 433 20 90 ali po e-pošti: univerza3@siol.net

Študijsko leto traja osem mesecev, od oktobra 2025 do maja 2026. Članice in člani obstoječih študijskih skupin se v septembru ne vpisujejo ponovno. Te študijske skupine v oktobru z izobraževanjem nadaljujejo v novo študijsko leto.

ZNANJE, TRADICIJA, AKTUALNOST, SODELOVANJE, VESELJE ČAKAJO NA VAS

3. september 2025, Prešernov trg v Ljubljani, od 10. do 18. ure. UTŽO Ljubljana se predstavlja na **Festivalu nevladnih organizacij LUPA**, ki ga vsako leto pripravlja Center nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS). Več: [LUPA 2025](#)

16. september 2025, Slovenj Gradec. **Usposabljanje mentorjev**, ki delujejo na univerzah za tretje življenjsko obdobje. Program zaobjema predvsem psihološke potrebe starejših in obvladovanje skupinske dinamike. Več: [Usposabljanje za mentorje mreže SUTŽO](#)

24. september 2025 ob 10. uri (spletno okolje): predavanje **Osnove uporabe umetne inteligence** za sodelavce, mentorje in študente mreže SUTŽO. Predaval bo Miha Kržič, koordinator računalniškega izobraževanja na UTŽO Ljubljana.
Prijave: univerza-guest.arnes.si

23. oktober 2025 ob 10. uri (spletno okolje): **strokovni posvet članic mreže SUTŽO**, na katerem bomo predstavili rezultate raziskave v mreži (prof. dr. Ana Krajnc, Alijana Šantej), projekt Trajnostno ravnanje s tekstilom (Alenka G. Ščuka) ter nasledke analize izbranih Facebook in spletnih strani članic mreže SUTŽO (dr. Dušana Findeisen).

6. november 2025 ob 11. uri: prvo predavanje v programu **Enajsta šola v knjigarni**. Partnersko sodelovanje Knjigarne Konzorcij Mladinske knjige in Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Predavanje Kaje Rožman, mentorice za umetnostno zgodovino: **Cvetober slovenskih ilustratork**.

14.-15. november 2025: Modra fakulteta v okviru Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pripravlja konferenco **Mreže znanja za dolgoživo družbo**. Kotizacije ni.

Novoletna poslanica predsednice prof. dr. Ane Krajnc

»In mirno plavala bo naša barka« ... Bo, nedvomno bo, kajti skupnost naše mreže je trdna. Skupnost, ki nam zmeraj znova potrjuje, da znamo, hočemo in zmoremo kljub razburkanim družbenim časom. V času, ko se svet oborožuje, ko se deli na številne revne in maloštevilne bogate, mi trdno verjamemo vase in vemo, da lahko ohranimo in okrepimo, kar imamo že dolgih 42 let: oazo učenja, sodelovanja, medsebojnega razumevanja in ustvarjanja, pa tudi medsebojne pomoči. Na univerzi vsakdo prejema, in kar je pomembnejše, lahko daje, saj je del tesno povezane skupnosti. Pravijo, da umetna inteligenca skokovito napreduje, da nas bo v marsičem nadomestila, da se z njo lahko pogovarjamo. V ta namen se GPT in drugi pomočniki generativne umetne inteligence odzivajo v prvi osebi in povedo, da jih nekaj veseli ali da sočustvujejo z nami, toda to je le algoritem, ki povzame dosegljive spletne podatke o nas. To omogoča navidezen dialog z nami, v katerega pa ni mogoče vklesati svoje individualnosti in drugačnosti, svojih miselnih asociacij. Ne, za dialog moramo biti obdani z ljudmi!

Vodjem 53-ih slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje, mentorjem in mentoricam, animatorjem in animatoricam, študentom in študentkam, prostovoljcem in prostovoljkam, sodelavcem in sodelavkam, somišljenikom, s katerimi si delimo vrednote, vsem vam želim v prihajajočem letu veliko vrednih spoznanj, topline in prijaznosti.

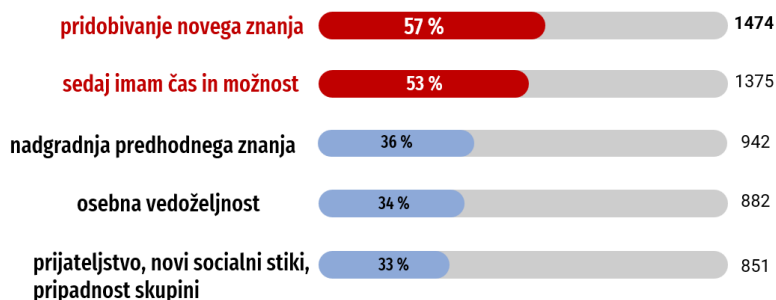
Ana Krajnc

Vseslovenska raziskava, predstavitev kvantitativnih rezultatov na letnem posvetu mreže 23. oktober 2025, spletno okolje

Raziskavo, ki smo jo izvedli v mreži SUTŽO, je podprlo Ministrstvo za izobraževanje RS, rezultate pa je na letnem posvetu mreže predstavila Alijana Šantej. Vzorec raziskave je bil za slovenske razmere velik. Število posamičnih veljavnih odgovorov je bilo okrog 2.500, od tega je bilo 14,5 % respondentov moških in 85,5 % žensk. Večina vprašanih je zaključila terciarno izobraževanje. Zakaj se vprašani izobražujejo na UTŽO? Možnih je bilo več odgovorov. 57 % jih želi pridobiti novo znanje. 53 % respondentov je poudarilo, da imajo zdaj možnost in čas. 36 % odgovarja, da želijo nadgraditi obstoječe znanje, 34 % jih poroča, da to počnejo iz lastne vedoželjnosti. 33 % jih ceni prijateljevanje in nove socialne stike, pripadnost skupini.

ZAKAJ STE SE ODLOČILI ZA OBISKOVANJE UTŽO?

Možnih je bilo več odgovorov.

53,2 % respondentov poroča, da so včlanjeni v en študijski krožek, 30,6 % v dva, 11,7 % v tri itd. 56 % respondentov je na UTŽO od 1 do 5 let, 11 % pa več kot 15 let. Na vprašanje: »Kaj vas najbolj moti v izobraževanju na UTŽO«? je 83 % vprašanih odgovorilo, da jih nič ne moti, druge pa moti: način izobraževanja, ki je preveč klasičen 4%, moteča oseba v skupini 5 %, neustrezni prostori, počasnost učenja, premalo diskusije, previsok prispevek, neustrezen mentor/ica 4 %. Tisti, ki se radi učijo, so vključeni v izobraževanje tudi drugod, v knjižnicah, v drugih društvih, na ljudskih univerzah itd. Učenje je nalezljivo! Več: [Rezultati anketnega vprašalnika](#)

Banksy: Deklica s pametnim telefonom

O internetu in pametnih telefonih tudi v Statističnem sosvetu za tretje življenjsko obdobje Ljubljana, SURS, 3. december 2025

Veseli nas, da se je starostna meja vprašancev povišala, kajti v preteklosti se je ustavila pri 64-ih letih, po tistem pa ni nikogar zanimalo, kaj starejši mislijo ali potrebujejo. Raziskava SURS o uporabi interneta in digitalnih orodij pri starejših (*Tilen Mlakar, Gregor Zupan, SURS, 2025*) je pokazala, da v Sloveniji uporablja internet 40 % prebivalcev v starosti od 75 do 89 let, delež uporabnikov umetne inteligence pa je 4 %. Veliko vprašanih v tej starostni skupini, kar 39 %, pa uporablja pametni telefon. Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje v Sosvetu za tretje življenjsko obdobje pri SURS zastopa Alijana Šantej, ki poudarja, da je za vključenost v družbo pomembna možnost enakovrednega prispevanja zanjo, tudi z izobraževanjem, seveda.

Slovenj Gradec, pogled z višine
Vir: www.kam.si/slovenj_gradec

Regionalno usposabljanje mentorjev in mentorice mreže SUTŽO je bilo na Koroškem Slovenj Gradec, 16. september 2025

Regionalno usposabljanje mentorjev je bilo tokrat na Koroškem, na UTŽO Slovenj Gradec. Posvetili smo ga psihološkim vidikom izobraževanja na SUTŽO, pričakovanjem in doživljanjem mentorjev/ic. Predavale so prof. dr. Ana Krajnc, mag. Petra Bališ, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen in Lidija Bavec. Usposabljanje se je pričelo s kulturnim vložkom domačinov, pesmijo »Med iskrenimi ljudmi«.

Erazem Rotterdamski (lat. Erasmus Roterodamus), 1466- 1536,
osrednja osebnost humanističnega gibanja za razumevanje ljudi, sveta in boga

So evropski projekti Erasmus+ še spodbuda vključevanju vseh v družbo?

Slovenska UTŽO je bila pred desetletji čisto prva slovenska organizacija sploh, ki je postala partnerica v okvirnem programu Grundtvig, predhodniku današnjega programa Erasmus+. Administrativno uspešni projekti Erasmus+ so danes redki, tako redki, da prijavitelji prej ko slej obupamo. Vsemu navkljub pa smo premešali karte in sestavili novo projektno skupino. S preverjenimi partnerji iz Litve, Nemčije, Nizozemske, Slovenije in Bolgarije smo se odločili, da se bomo v projektu **Up2Date** posvetili vlogi UI (umetne inteligence) v vsakdanjem življenju starejših/starih. Pri tem nam bodo pomagale teorije vsakdanjega življenja, aplikacije, ki jih je moč uporabljati v različne namene, kot so reševanje problemov, učenje, zdravstvena preventiva, oblikovanje besedil za praznovanja, pisanje povzetkov itd., preobrazbi mnenj o UI, etiki njene uporabe. Nič pretresljivega, a projekt naj bi nas približal znanju in spretnostim s tega področja in predvsem naj bi bil, preprosto, uporaben. V času krize in hitro razvijajoče se umetne inteligence velja biti predvsem pragmatičen.

Nove/stare možne teme evropskih projektov?

Na 18. srečanju Stalne delovne skupine za staranje (SWGA, Standing Working Group on Ageing) pri Ekonomski komisiji ZN za Evropo (UNECE) v Ženevi (njen član je tudi Aleš Kenda z Ministrstva

za solidarno prihodnost) so izluščili naslednje večne teme: digitalizacija, starizmi, medgeneracijski odnosi zunaj družine. V Aziji slednje teme, ki jo je predlagala Slovenija, ne poznajo in ne razumejo! Pa še nova tema *podnebne spremembe*. Določili so tudi cilje svojih prizadevanj. Tem ciljem, na temelju ugotovljenih potreb na SUTŽO, sledimo že vsaj trideset let. Naracije starosti in staranja naj se spremenijo! Okrepiti velja vrednote in spoštovanje vseh, ne glede na to, koliko so stari! Podpreti velja vseživljenjsko učenje in prispevanje skozi vse življenje. Gre za zaposlovanje, dejavno državljanstvo, neplačano skrbništvo, krepitev dobrega počutja, avtonomnost, samooskrbno življenje, družbeno inkluzijo in participacijo v kulturi, avtonomno ter zdravo življenje, v skrb usmerjene skupnosti, zagotavljanje varnosti, zaščite, finančne varnosti, preprečevanje nasilja. (Vir: Dr. Heidrun Mollenkopf, AGE Platform Europe)

Udeležili smo se konference Mreža znanja na Filozofski fakulteti v Ljubljani

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani in Modri fakulteti so organizirali konferenco, s katero so želeli ugotoviti, katere vsebine bi v univerzitetnem študiju lahko podprle dolgoživo družbo. Arh. Meta Kutin je odprla vprašanje starejših/starih v razmerju s prostorom (vprašanje tematizira že domala deset let). Dušana Findeisen se je posvetila dihotomiji dveh vrst zakonov, tistih, ki urejajo staranje; zakoni, ki starejše obravnavajo kot uživalce, prejemnike pomoči - dolga leta smo poznali le te - zakoni, ki močno poudarjajo nemoč starejših in zakone, ki starejše obravnavajo kot močnejše - nosilce pravic, kot družbene akterje. Organizatorjem je uspelo združiti nadvse raznolike govorce vseh starosti in ozadij. Teme so se, pričakovano, razpršile. V moji delovni skupini je ddr. Verena Vidrih Perko načela vprašanje etike učenja v jeseni življenja. Opozorila je na misli filozofov: Husserla, Heideggerja, Levinasa ter Hannah Arendt, na njihovo osredotočenost na človeka. Ob pomoči doc. dr. Otta Gerdine z Inštituta OPRO so mladi študenti odprli vprašanje starizmov v zdravstvu. Zanimivi so bili tudi pogledi zgodovinarjev na starost in položaj starejših v preteklosti. (Vir: Dušana Findeisen).

Srečanje z novimi mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2025/26 Ljubljana, 23. september 2025

Novi mentorji/ce so se seznanili s poslanstvom UTŽO, njeno organizacijo in dejavnostmi, predvsem pa z njihovo lastno vlogo, ki teče ob pomoči animatorjev/ric ter vodstva UTŽO. Mentor naj izhaja iz tega, kar so starejši študenti bili, kar so sedaj in kar želijo postati. To naj mentorja vodi pri izboru vsebin in postavljanju ciljev izobraževalnega programa, to naj mu pomaga uravnavati psihološka razmerja v študijski skupini. Predvsem pa naj mentor prisluhne pričakovanjem svojih študentov, jih povpraša po njihovih motivih za izobraževanje, program naj prilagaja izraženim potrebam članov študijske skupine. Pomembno je bilo poudariti tudi velika pričakovanja starejših študentov in študentk, saj gre za zahtevno občinstvo odraslih, ki se izobražujejo za življenje in doživljajo izobraževanje kot način življenja.

Kamnita kraška hiša z vodnjakom za zbiranje deževnice, s streho, krito s korci, in kamnito klopjo za sedenje ob pročelju
Vir: www.triestemetro.eu/itinerari/punto/134/30/casa-carsica

Dva Janeza, ena fotografska študijska skupina, da o Krasu ne govorimo ...

Ljubljana, 6. november 2025

Pokrajino za obisk je skrbno izbral član skupine, poznavalec Krasa. Prevzel je tudi organizacijo študijskega izleta, skupaj z animatorjem. Obema je ime Janez, obema je študijska skupina hvaležna za pobudo in opravljeno delo. Skupina je sprva zastala v *Senožečah*, kraju nekdanj živahnih semanjih dni, a danes je ta trg zaspan kot Trnuljčica. V tej pokrajini pa je bilo vse do leta 1950 zelo razvito furmanstvo. Furman, ki je dal kaj nase, je imel par konj in voz, pogoste pa so bile tudi volovske vprege. Furmani so konje napajali v kamnitih koritih ob cesti. Še več, furmani so iz sveta prinašali ženskam svilene rute, blago in nakit (Makarovič, Noša II, str. 89), kar je nošo tamkajšnjih žensk približalo mestni noši, da je zgubila svoje pokrajinske značilnosti. Skupina študentov digitalne fotografije si je tako ogledala muzej furmanstva (*Muzej prevoznitva in tovarništva*), ki so ga nedavno prenovili in je zato še bolj vreden ogleda. Na osrednjem trgu Senožeč je študijska skupina zastala pred spomenikom sabljača Rudolfa Cvetka, ki si je na olimpijskih igrah v Stockholmu prislužil srebrno medaljo, in spomenikih drugih pomembnežev. Kdor se poda v te kraje, pa ne sme mimo avstro-ogrskega vojaškega pokopališča iz 1. svetovne vojne v Dutovljah. Končni cilj študijske skupine je bil ogled kamnite kraške hiše, primera ljudske arhitekture in prizadevanj prebivalcev v *Repnu* blizu Trsta. Etnologinja Vesna Guštin Grilanc je obiskovalce tam popeljala v bistvo kraških običajev in kraških ohceti.

(Vir: Janja Pavlin Dvoršak, študijski krožek Digitalna fotografija, študijski krožek Novinarstvo)

Vir: Wikipedia

Znanje naših babic je oživelo, v času industrijskega vzpona pa je bilo dobro le za Pehte Žalec, 2025

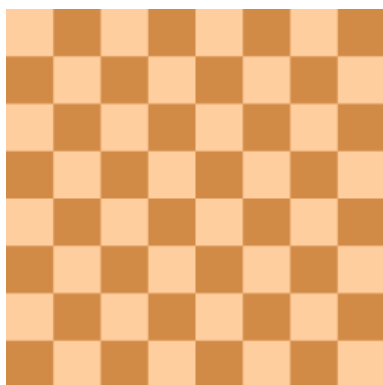
»Tako smo se zdravili nekoč« je zbirka zdravilnih pripovedi članov Zeliščarskega študijskega krožka UTŽO Žalec. Predstavili so jo ob svoji petindvajsetletnici in slovesnem začetku študijskega

leta. Pisci so v njej strnili svoje »zdravilne spomine«. [...] Kadar sem imela vročino, so mi na čelo polagali kisove obkladke. Proti slabokrvnosti so mi dajali piti sok rdeče pese. Še danes ga nimam rada! Na Inštitutu za hmeljarstvo smo si kuhali pomirjevalni čaj iz melise, mete in korenin baldrijana [...] Pri nas so v špajzi viseli s tramov šopki dišavnic in zdravilnih rastlin. [...] Šentjavževka, namočena v olju, je za mazanje opeklin [...] Slastni so bili krehljivi jabolk, pa posušene gobe, pa sirupi iz smrekovih vršičkov, pa domače marmelade. [...] Z medom smo celili manjše rane. [...] Kadar sem kašljala, mi je mama pripravila karamelno mleko. [...] Zvine smo zdravili s kisom in zeljnatimi listi. V primeru hudega kašlja sem pila sirup iz črne redkve [...] Pelin je urejal prebavo. [...] Pri vnetju mehurja je pomagal čaj iz luštreka. Sicer pa, s študijem na UTŽO Žalec nadaljuje 24 študijskih skupin iz preteklosti, ki se jim pridružujejo nekateri novi in zanimivi programi. Tudi za moške! (Vir: mag. Cvetka Mastnak Čulk)

Spet študentka ... Kje? Na UTŽO Šmarje pri Jelšah

Šmarje pri Jelšah, oktober 2025

Zdaj sem znova »v šoli«, a v takšni brez ocen in izpitov. Pritegnila so me torkova predavanja, pa fraktalna risba, pa popotniški študijski krožek! Predavatelji so presenečeni, ko pred seboj zagledajo polno dvorano, četudi je torkova ura zgodnja ... Dr. Bogomir Ferfila nam je opisal svoje poti po svetu, tudi tisto k Eskimom. Mag. Darko Pepevnik nas je prepričal, da je vzgoja ključ do boljšega sveta, da so odnosi najpomembnejši! V starosti vsekakor! Srečanje z Alfijem Nipičem je zagotovilo, da bo ostal muzikant. To trdi tudi v naslovu knjige, ki jo je napisal o svojem življenju. Pri študijskem krožku fraktalne risbe nas mentorica vodi umirjeno in pozorno. Tam odkrivamo kombinacije barv in da so možgani pravo malo veselje! Popotniški študijski krožek pa nas vsak mesec zvabi na pot in tako Zagorje, denimo, zame ni več le postaja na poti z vlakom do Ljubljane. Je veliko več ... zame in za mojo sošolko iz osnovne šole, ki sem jo ponovno srečala na UTŽO. Z njo znova prijateljujem v šolskih klopeh. (Zlatka Janžek)

Šah je kraljeval v Enajsti šoli v knjigarni

Ljubljana, 4. december 2025

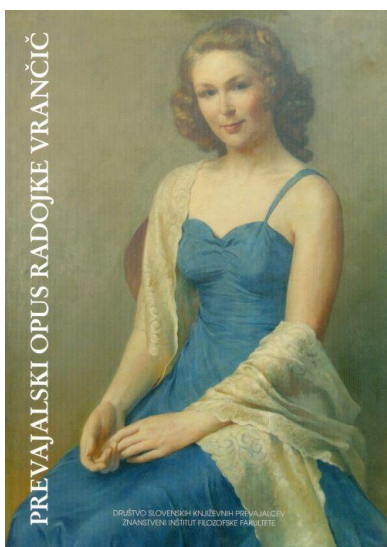
»Šah je igra za vsakogar in za vse življenje«, pravi Darja Kapš, prva slovenska velemejstrica in ambasadorica šaha. Pa ne le to! Šah je tudi umetnost, znanost, filozofija, šport, ljubezen do igre in še kaj. Zametki te igre segajo v 6. stoletje v Indijo - Indija je danes šahovska velesila - pa tudi Perzijo, kjer beseda šah pomeni kralj. In res je šah kraljeva igra! Je pa tudi tekmovalna, družabna, socializacijska igra in predvsem vaja, ki krepi logično mišljenje, zmožnost načrtovanja strategij in ustvarjalnost. Te zmožnosti velja razvijati, saj jih je moč prenesti na številna področja življenja. Šaha pa drugega ni mogoče učiti. Lahko se le spremlja njegovo učenje in se mu svetuje. Na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje smo v sodelovanju s Šahovskim klubom Ljubljana uvedli program *Šah - od igre do življenja*.

Jasne misli UTŽO

Za nami potop? Ne, Mozart!

»Staranje nam gre na živce«, je nekoč dejal francoski književni novinar Bernard Pivot, »ker ne vemo, kdaj se je pričelo, še manj vemo, kdaj ga bo konec. Pa vendar, dolgo smo bili svežega videza, mladi in užiten na pogled. Dobro smo se počutili v svoji koži, kot neranljivi zmagovalci, takšni z življenjem pred seboj. Še pri petdesetih je bilo vse lepo in prav, celo pri šestdesetih! Imeli smo še močne mišice, načrte, želje, zanos. Vsega tega še imam veliko, a kaj ko prestrezam poglede mladih, ki mislijo, da mednje ne spadam več. Niti na robu mladosti nisi, mi sporočajo ti pogledi. Nezavedno sem torej zdrsnil v 'aparthajd' starosti. Mladi pisci - in to je najhuje - mi posvečajo svoje knjige z zapisom: Z neizmernim spoštovanjem. Še več, nedavno mi je prvič v metroju dekle ponudilo, da mi odstopi sedež ... »Ne, niste stari, kaj jaz vem, sem mislila, da boste veseli, če boste lahko sedli«. Ko sva izstopila, sem jo povabil na kozarček pijače. Če se borimo proti staranju, ne smemo ničesar odkloniti, ne smemo se braniti dela, potovanj, prireditvev, knjig, sladkosnednosti, niti ljubezni, niti sanj! Sanjati pomeni spominjati se ... prelestnih trenutkov. Glasba najbolj zanesljivo sproža sanje. Na koncu življenja - a do tam je dolga pot - bi rad slišal Adagio Klavirskega koncerta št. 23 v A Major. K.488: Il Amadeusa Mozarta <https://youtu.be/y853YcB9QKk?si=hOghLfKRfpCWT9-I> A nič se ne mudi! Koliko kapitala še imam? Ne vem, a treba je brez zadržkov uživati v starosti. Za nami potop? Ne, Mozart!«, pravi Pivot v svojem delu *Toda življenje gre dalje* (fr. *Mais la vie continue*. Paris: Albin Michel)

Potret Radojke Vrančič

Foto: Društvo slovenskih književnih prevajalcev/Damjan Bal

Po sledeh Radojke Vrančič

Se spominjate gospe Radojke Vrančič, prevajalke Proustovega romana *V iskanju izgubljenega časa*. Trideset let je posvetila temu, kar Boris A. Novak zdaj imenuje vrhunec slovenskega prevajalstva. S kolegico Djurdjo Flere sta prenekaterikrat tehtali vsako prevedeno besedo tega romana! *Magdalenice gospe Radojke Vrančič* pa je film scenaristke *Helene Koder*, vnaprej domišljen film s trdnim scenarijem. »Film, ki smo ga snemali v okolju urbane vile, z gospo Vrančič, ki izhaja iz meščanske, uradniške družine, z vrednotami njenega družbenega sloja, načinom življenja, prepoznavnim literarnim in drugim okusom. Sicer pa poklic književne prevajalke ni prav nič fotogeničen. Pisalni stroj ali računalnik, knjige in delo. Drugače bi bilo snemati film o slikarju ali filmskem igralcu. Tam bi bilo kaj videti. Tu pa ... Vendar preplesti Prousta, njegovo besedilo, s pripovedjo prevajalke gospe Radojke Vrančič, preplesti njegov odnos do časa, njegov psihološki čas, v katerega priključimo podobe iz podzavesti, iz otroštva, z izgubljenim in razkritim časom gospe Vrančič, z življenjem njene meščanske družine, to je bilo obetavno. Proust je bil meščan in je opisoval meščanstvo, gospa Vrančič je bila meščanka, ki je mladost preživljala ob knjigah, slikah, na kolesu, v ljubljanski čolnarni, živela urejen vsakdanjik, kjer se je vedelo, kaj se spodobi, kaj se sme in česa se ne sme. Na srečo so bili tudi fotografski albumi gospe Vrančič urejeni in so ponujali gradivo. Film smo snemali predvsem na njenem domu«, je v intervjuju z Dušano Findeisen povedala Helena Koder. Letošnja prejemnica nagrade Radojke Vrančič je Mojca Petaros za prevod romana *Pokvarjenke* avtorja Camile Sosa Villada.

Napovedujemo, vabimo

30 let UTŽO Ilirska Bistrica

12. december 2025 ob 16. uri, Kulturni center Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica

Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica praznuje 30 let delovanja. Jubilejni dogodek bodo pospremili s predstavitvijo zbornika »Učenje je umetnost« in podelitvijo priznanj zaslužnim članom svoje UTŽO. Lepo vabljeni!

Enajsta šola v knjigarni: Ljubljanski mostovi – od funkcije do ikone

8. januar 2026 ob 11. uri, Mladinska knjiga, dvorana Toneta Pavčka, Slovenska cesta 29, Ljubljana. Predavanje arh. Mete Kutin, mentorice študijskega programa *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* na UTŽO Ljubljana.

Dobrodelna UNICEF-ova razstava punčk na Ljubljanskem gradu

27. november 2025-4. januar 2026

Posvojitev ene punčke z donacijo 30 EUR omogoča cepljenje proti osmim nalezljivim otroškim boleznim. Več: [10. razstava UNICEF-ovih punčk na Ljubljanskem gradu](#)

Človek, zdravje, medicina – študijski program za razumevanje in varovanje zdravja

27. januar 2026, ob 14.30 uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska cesta 6

Več: [Program Človek, zdravje, medicina](#)

Prijave: UTŽO Ljubljana, 01 433 20 90, univerza3@siol.net